

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra anglistiky

Bakalářská práce

Konkurence Present Perfect a Past Tense s příslovci typu just, recently, lately
Present Perfect versus Past Tense with adverbs like just, recently, lately

Jméno: Barbora Šimová

Ročník: 3.

Studijní kombinace: Aj – Z

Vedoucí práce: PhDr. Vladislav Smolka Ph.D.

Rok odevzdání: 2014

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: „Konkurence Present Perfect a Past Tense s příslovci typu just, recently, lately“ vypracovala samostatně s použitím pramenů uvedených v bibliografii.

V Českých Budějovicích dne 27. 6. 2014

Poděkování

Ráda bych věnovala poděkování PhDr. Vladislavu Smolkovi Ph.D. zejména za jeho cenné rady a podporu při psaní této bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce prozkoumá použití minulého času prostého a předpřítomného času s příslovci typu *just, recently, lately* u nichž se předpokládá užití s předpřítomným časem. Dále zkoumá použití příslovečného určení času *in the past*, které se podle gramatiky nekombinují s předpřítomným časem, ale s minulým časem prostým. Výzkum bude probíhat na podkladu databáze British National Corpus. Hlavním cílem je zjistit, kolik vět napsaných v daných slovesných časech za použití daných příslovečných určení. Dalším záměrem je porovnat použití zkoumaných časů spolu s příslovečnými určeními v jednotlivých druzích textů. (Jedná se o stylistické a tematické skupiny textů.)

Abstract

The bachelor's dissertation focuses on an issue of usage of present perfect and past simple tense with adverbs as „just, recently and lately“, which are usually used with present perfect tense. To look into the usage of adverbial “in the past” is another task of the bachelor's dissertation. Grammatik says that adverbial „in the past“, is not usual to combine with present perfect tense but with past simple tense. The research is based on British National Corpus database. The main aim of the research is to find out the number of sentences written in present perfect tense or past simple tense in combination with the given adverbials. The other aim is to compare the usage of given tenses with adverbials in specific text types or text domains.

OBSAH

1	Úvod.....	7
2	Hypotézy	9
3	Metodika Výzkumu.....	10
4	Teoretická analýza gramatických jevů	12
4.1	Základní užití minulého času prostého (Past Simple tense)	13
4.2	Další užití minulého času prostého (Past simple tense).....	14
5	Předpřítomný čas	15
5.1	Stav trvající z minulosti do přítomnosti.....	16
5.2	Nedefinované období v minulosti.....	16
5.3	Zvyk nebo období trvající do přítomnosti.....	18
5.4	Důsledek z minulosti do přítomnosti	18
6	Adverbia.....	20
6.1	Adverbia pojící se s minulým časem prostým	20
6.2	Adverbia pojící se s předpřítomným časem.....	20
6.3	Adverbia pojící se s předpřítomným i minulým prostým časem	21
6.3.1	Just	23
6.3.2	Lately	24
6.3.3	Recently	24

7	Přísluvečné určeni typu <i>in the past</i>	24
8	Výzkum konkurence minulého času prostého a předpřítomného času s následujícími příslovci	26
8.1	Just	26
8.2	Recently	29
8.3	Lately	32
8.4	In the Past.....	34
9	Doplňující anketa	37
10	Závěr	39
11	Summary	40
12	Zdroje:.....	42
13	Přílohy:.....	44

1 Úvod

Téma bakalářské práce jsem volila nejen podle mé osobní preference, ale také v rámci příspěví ve výzkumu anglického jazyka na úrovni bakalářského studia Jihočeské univerzity. Úkolem výzkumu je analýza použití příslovčí typu *just*, *recently* a *lately* ve větách v předpřítomném a minulém čase. Cílem je porovnání obou užití a jejich vysvětlení. Dále se v této bakalářské práci zabývám spojením předpřítomného času s příslovečným určením *in the past*, které se údajně většinou ve spojení s předpřítomným časem nepoužívá. Z důvodu zjednodušení prezentují některé učebnice i gramatiky výše uvedená příslovečná určení jako kombinovatelná pouze s jedním z uvedených časů, přičemž jiné kombinace hodnotí jako nesprávné. Zjednodušení gramatiky vzhledem k úrovni studenta je do jisté míry užitečné. Úskalím potom je seznámení s tím samým gramatickým tématem, které bylo zjednodušeno a které je ve skutečnosti mnohem složitější, což může studenta vést k pochybnostem a ke zmatku. Pro podrobnější uvedení problematiky této bakalářské práce dokládám příklad.:

„*'I have seen him yesterday'* typifies a mistake made and corrected thousands of times a day in schools all over the world. (ELT Journal 1984 : 286)

ELT Journal uvádí, že tento problém je diskutován mnoha světovými lingvisty a dosud nebyla zjištěna pevná pravidla, kdy je možné použít předpřítomný / minulý prostý čas a kdy ne.

V rámci bakalářské práce, kvůli značné složitosti nenajdeme pravidla pro používání výše uvedených slovesných časů spolu s příslovčí typu *just*, *recently*, *lately* a příslovečným určením *in the past*, ale můžeme podobná spojení vyhledat, prozkoumat je a určit, jaký je současný skutečný jazykový úzus užívání těchto výrazů s časem předpřítomným a minulým.

Výzkum je založen na autentickém materiálu obsaženém v British National Corpus (BNC), v němž identifikuji větší množství vět, které obsahují daná

adverbia ve spojení s danými časy. Získaný materiál bude kvantitativně vyhodnocen a budou zkoumány faktory

Praktické části bude předcházet teoretická kapitola věnovaná způsobům, jakými je problematika prezentována v obecných učebnicích angličtiny, a také přehledu výkladů používání slovesných časů uvedených v podrobných učebnicích gramatiky.

Na závěr jsem si dovolila připravit malou anketu týkající se výuky anglické gramatiky na středních školách a používání minulého času prostého s uvedenými příslovci. Z důvodu doplňkového charakteru ankety jsem výsledky ani nezařazovala do příloh. Nejsou tam důležité počty dotazovaných studentů, ale pouze výsledek, který nám může napovědět o míře pochopení rozebírané problematiky na středních školách.

2 Hypotézy

1. Na základě informací z všeobecných učebnic anglické gramatiky se budou příslovce *just*, *recently* a *lately* ve většině případů kombinovat s předpřítomným časem.
2. Na základě informací z všeobecných učebnic anglické gramatiky se bude příslovečné určení *in the past* ve většině případů pojít s minulým časem prostým.

3 Metodika Výzkumu

Hlavním zdrojem výzkumu bakalářské práce je BNC server. Příklady vět z British National Corpus cituji vždy pod kódem věty uvedeným v databázi. Např.: (AOG 702)

Vyhledala jsem od každého příslovečného určení pět tisíc vět, ze kterých jsem vytrídila věty, ve kterých byla splněna všechna kritéria výzkumu – aby příslovce splňovala funkci příslovečného určení a aby věty byly v minulých slovesných časech. V následném rozdělení jsem zohlednila i průběhovost časů. Bohužel, některá příslovce se vyskytují i ve větách přítomných, které jsem musela vyřadit. Nejvíce vět jsem vyřadila u příslovce *just*, jednak kvůli tomu, že se vyskytují často ve větách přítomných, ale také proto, že často ve větě fungují jako „*foculiser*“ neboli vytýkácí příslovce. V takovém případě má *just* většinou význam „jen“, „pouze“ nebo „právě“. Např.: „*Add water to just below the base of the bulbs.*“ (AOG 702), „*Just take those two words out and it's fine.*“ (KM4 1239)

Některé věty byly vyřazeny proto, že nejsou dokončené, tedy ani nejsou plnohodnotnými větami a i přes nově zavedenou funkci na BNC serveru – vyhledání kontextu vět, nebylo možné identifikovat funkci daného příslovce nebo chyběl důležitý větný člen. Např.: „*I mean, you haven't in the past.*“ (FS8 490)

Z důvodů vyřazení různého počtu vět u různých příslovcí uvádím procentuální počty. Konkrétně u příslovce *just* bylo vybráno 374 vět v čase minulém prostém, předpřítomném a předminulém. Ostatní věty byly použity buď v jiném čase, nebo příslovce neplnilo funkci příslovečného určení ale pouze doplňujícího příslovce. Vybrané věty jsem zařadila jako případy ideální interpretace – všechny jsem interpretovala jako by *just* byla příslovečná určení času, protože bez kontextu by mohly tyto věty většinou mít dvojí význam. Např.: „*Blow all your savings on a rare classic convertible which has just started to show a major rise in value*“ (A38 94)

Například u příslovce *recently* bylo vybráno 2669 vět v minulých časech z celkového počtu 4000 vět, včetně průběhových časů. Do přímého výzkumu jsem nezahrnula věty, které obsahovaly příslovečné určení času *until recently*, které rozebírám pouze okrajově v kapitole 7.2.

Na BNC serveru jsem použila rozdělování vět podle kategorií, kde je po finálním rozdělení vět možné zjistit, kolik z nich patří ke které stylistické nebo tematické skupině textů. Nově je možné zkontrolovat si věty v kontextu s celým odstavcem, takže je jednodušší vyvozování významů daných příslovcí – zejména pak u *just*, které nabývá různých významů. Jednodušší je také zjistit kontext daných slovesných časů – zejména u časů, se kterými se dané adverbium většinou ve větě nepoužívá.

4 Teoretická analýza gramatických jevů

Minulost můžeme v angličtině vyjádřit dvěma základními způsoby – časem minulým prostým a časem předpřítomným. Minulost v minulosti vyjadřujeme časem předminulým, který vyjadřuje děj nebo situaci předcházející ději, co se odehrál v minulosti, zatímco čas předpřítomný nejčastěji vyjadřuje děj, co trvá od minulosti do přítomnosti. (Leech 2004:35)

Učebnice pro střední školy a gymnázia Headway uvádí využití předpřítomného slovesného času poměrně komplexně, ale nezabývají se užitím příslovečných určení času, která se s předpřítomným časem vyskytují. Tato konkrétní učebnice se vyhýbá tvrzení, že adverbialie typu *just*, *recently* a *lately* se používají výhradně s předpřítomným časem, ale uvádí je jako častá příslovce, která se začleňují do vět v předpřítomném čase.

Učebnice Opportunities neuvádí dokonce žádná podobná příslovce, omezuje se pouze na příslovce typu *yet*, *already* a podobná. Internetový server www.grammar.cz naopak uvádí příslovce typu *just*, *recently* a *lately* přímo jako indikátory předpřítomného času. (Například v doplňovacím cvičení doplníme za každou cenu předpřítomný čas, když ve větě bude obsaženo „*just*“.)

Učebnice New Cutting Edge pro více pokročilé dokonce uvádí pouze základní použití předpřítomného času. Definice předpřítomného času se v tomto případě omezuje pouze na použití, kdy se děj odehrál v minulosti, ale je nějakým způsobem spojen s přítomností a je v přítomnosti stále relevantní. Omezuje se tedy pouze na důsledky do přítomnosti a ostatní použití nezmiňuje. Adverbialie typu *just* uvádí jako často používaná s předpřítomným časem, ale toto téma není v učebnici dále rozvedeno.

4.1 Základní užití minulého času prostého (Past Simple tense)

Past simple tense, česky minulý čas prostý, má více možností užití. Nejčastěji se používá v případech děje, který skončil v určité době, před určitou událostí, která nastala v přítomnosti. V tomto případě se tato přítomná událost vypouští a ponechává se pouze minulý čas. „*She worked as an executive secretary for five years*“ (Leech 2004: 13) Znamená to, že pracovala jako sekretářka 5 let, ale teď už nepracuje jako sekretářka.

Past simple se také používá, když dotyčný mluvčí nebo pisatel zná určitý čas, ve kterém se daná událost stala. „*She won the Pulitzer Prize in 1988.*“ Čas je ve větě určen příslovečným určením času, číslovkou, nebo není přesně zmíněn např. *once*. „*Once this town was a beauty spot - now it's an industrial wasteland.*“ (Leech 2004: 13)

Nicméně u adverbia *once* je interpretace složitější, protože nabývá dvou významů – a) kdysi – používá se s minulým časem prostým, b) jedenkrát – používá se s oběma časy

Minulý čas prostý se nikdy nevyskytuje ve spojení s nějakým nedokončeným dějem nebo událostí. Používá třeba u dokončené epizody, celého života nebo dokonce celé éry. Tato éra, život nebo epizoda je brána jako celek, který už je kompletně dokončen. „*The water of the Nile sustained the prosperity of the Pharaohs for thousands of years.*“ (Leech 2004: 13) Stejně tak se minulý čas prostý používá u dějů, které se staly zvykem, nebo u opakujících se událostí.

Minulého času prostého se také používá ve větách, které popisují více dějů odehrávajících se v minulosti najednou, anebo těsně po sobě. Někdy je jasné,

jestli se události staly najednou nebo po sobě, někdy je to těžké rozlišit. „*She kissed and hugged us all*“ (Leech 2004: 14) Starší událost může ve větě předcházet událost novější. „*A stranger CAME to the house just after our son WAS BORN*“ (Leech 2004: 13)

4.2 Další užití minulého času prostého (Past simple tense)

Minulý čas prostý se používá i ve větách vedlejších, které mohou následovat po větách přítomných i minulých.¹ „*It's time we took a holiday.*“ V tomto případě se jedná o minulý konjunktiv, který může odkazovat i na budoucnost a to pouze v případě fiktivního vyprávění, kdy přítomnost je v daleké budoucnosti.

V každodenní konverzaci se minulý čas prostý může vztahovat i k přítomnosti, tedy k přítomným pocitům a myšlenkám mluvčího nebo posluchače.

„A: *Did you want me?*

B: *Yes, I hoped you would give me a hand with the painting.*“ (Leech 2004: 14)

V tomto kontextu je možné zaměnit přítomný čas prostý za minulý čas prostý. Za použití minulého času se věta změní v nepřímou a stává se zdvořilejší. V tomto případě mluvčí A použil minulého času, protože v přítomném čase by tato věta nezněla ochotně, naopak by vyzněla jako že mluvčí B stále po mluvčím A něco vyžaduje.

---

¹ Za použití času přítomného prostého a minulého prostého.

5 Předpřítomný čas

ETC Journal (1984) uvádí, že předpřítomný čas by se měl vykládat jako čas přítomný. „*The clearest illustration of the , presentness‘ of the present perfect is in cases like ,I‘ve brought you a cup of coffee‘ and ,John‘ s gone to America‘, where the speaker is mainly concerned not with the past action of bringing or going, but with the present existence of the cup and the present absence of John.*“ (ETC Journal 1984 : 286)

Jestliže tvrdíme, že předpřítomný čas je jedním z přítomných časů, musíme také vysvětlit rozdíl mezi předpřítomným časem a přítomným prostým nebo průběhovým časem. Předpřítomný byl popsán jako retrospektivní, protože se používá pro časové rozmezí před přítomností. (ETC Journal 1984 : 286) Pak je tedy možné použít předpřítomného času i s přílsovečným určením *in the past*. „*In the past much ink has been spilt on this problem, but little progress made.*“ (H8U 1135)

“*The Present Perfect, as distinct from the Simple Past Tense, is often described as referring to ‘past with present relevance’, or ‘past involving the present’.*” (Leech 2004: 36)

Tato definice je velmi elegantní, ale v praxi často obtížně aplikovatelná. Podle Leech (2004) existují následující základní uplatnění předpřítomného času, který vztahuje minulost s přítomností 1. Může vyjadřovat časový úsek trvající do přítomnosti, 2. Může vyjadřovat důsledky do přítomnosti ze situace, která se odehrála v minulosti.

Tyto dvě možnosti užití jsou pouze základní. Můžeme rozlišit čtyři uplatnění předpřítomného času. Jedna z možností se vztahuje ke stavovým slovesům a tři ostatní ke slovesům akčním.

5.1 Stav trvající z minulosti do přítomnosti

Předpřítomný čas zde vyjadřuje trvání stavu od blíže nespecifikovaného času v minulosti až do současnosti. Použití minulého času prostého v těchto případech je nepřipustné. V případě stavu trvajícím od minulosti po současnost je věta doplněna o příslovce vyjadřující dobu trvání (např. *since, for ages, etc.*) „*We've known each other for years*“. (Leech 2004: 37) Výjimečně je možno použít větu bez příslovce, ale aby to bylo stále vyjádření stavu, musí být ve větě zařazen jiný upřesňující prvek, například předmět. Př. „*He's lived a life of luxury*“, (Leech 2004: 37) Bez upřesňujícího příslovce nebo jiného prvku už se nejedná o stav ale spíše o komplexní událost.

5.2 Nedefinované období v minulosti

Předpřítomný čas v kombinaci se slovesem vyjadřujícím událost (event verb) se používá pro formulaci dění, které se odehrálo v nespecifikovaném čase v minulosti. V tomto případě se do věty zařazuje příslovce typu *ever, yet, never, etc.* . Př.: „A: *Have you ever seen Shrek?* B: *No I haven't seen it yet.*“ Nespecifikujeme ani počet událostí ani období, ve kterém se konaly. V britské angličtině je možné specifikovat dobu v minulosti nějakým upřesňujícím, avšak nejde o obecně přijímaný úzus. Mnozí mluvčí by to označili spíše za chybu. Používá se např. v odpovědi na otázku: *'Have you ever been to Austria?'* *'Yes, I've been to Vienna in 1980'* (Leech 2004: 38).

ELT Journal (1984) uvádí teorii používání předpřítomného času, která sděluje, že pokud mluvíme o událostech odehrávajících se v minulosti, používáme minulý čas prostý pouze tehdy, když je čas dané události definovaný. Pokud definovaný není, použijeme předpřítomný čas. Mc Coard (1978) tuto teorii zpochybnil, což dokládají následující příklady: *How has he been occupying himself this week? – Well, he's played golf on Tuesday, ridden horseback on Wednesday, and rested on Thursday.*

I have gone back to visit two months ago, last week-end, and just yesterday (so far).

Na první pohled jsou tyto věty chybné, protože jsou napsány v předpřítomném čase a přitom byla použita adverbia, která upřesňují dobu v minulosti, kdy se události odehrály. Mc Coard ale tvrdí, že chybné nejsou díky množství upřesňujících příslovcí, která rozšiřují čas v minulosti a přibližují ho přítomnosti. Tato rozšiřující informace je dána už první větou (*this week*) a v posledním příkladu (*so far*).

Leech definoval nedefinované období v minulosti takto: '*at-least-once-in-a-period-leading-up-to-the-present*'.

Např. : *Have you visited the Gauguin exhibition?* Tato věta je vyřčena v době, kdy výstava stále ještě běží. Kdyby se jednalo o výstavu, která se konala, ale už skončila, byla by věta vyjádřena v minulém čase prostém.

Oproti tomu, věta: *The postman hasn't called at our house* se týká také nspecifikované minulosti, ale je zřejmé, že mluvčí měl na mysli specifický čas. Raději, než že nezvonil v průběhu nějaké doby v minulosti, rozumíme spíše dnes.

Pokud se jedná o krátkou dobu, která uběhla od dané situace, můžeme do věty otevřeně doplnit i příslovečné časové určení. *Have you installed any new software in the last week?* (Leech 2004: 38)

5.3 Zvyk nebo období trvajících do přítomnosti

Jedná se o opakované události, které se děly pravidelně až do současnosti. Do věty se zařazuje upřesňující adverbium, které popisuje délku trvání období nebo pravidelnost zvyku. *Mr Phipps has sung in this choir for fifty years.* (Leech 2004: 39). V případě, kdy se ve větě nevyskytuje žádné upřesňující adverbium, jde často o blíže nespecifikovanou minulost. *Mr Phipps has sung in this choir* (Leech 2004: 39)

5.4 Důsledek z minulosti do přítomnosti

Předpřítomný čas se používá i u vět, kde chceme vyjádřit nějakou situaci v minulosti, která má důsledek do přítomnosti. Nejčastěji se v takových větách používají tranzitivní slovesa, která prezentují změnu stavu. *The taxi has arrived, I've recovered from my illness* (Leech 2004: 39) Když rozebereme tyto příklady do důsledku, znamená to, že taxi zde předtím nebylo a teď tu je. Byla jsem předtím nemocná, ale teď už jsem zdravá.

Můžeme použít i méně obvyklý typ věty a to např.: *He's cut his hand with a knife* (Leech 2004: 39) Může to znamenat, že má ruku pořád ještě pořezanou, nebo spíše že má nějaké následky do přítomnosti.

Ve větách vyjadřujících důsledek nějaké události z minulosti není častokrát potřeba časových adverbii. Dokážou ale přiblížit situaci posluchači, nebo ji

nějakým způsobem dokážou zařadit do děje, jako například příslovce *just*. Příklad: „Of course, we have only just got back from the honeymoon.“ (EDJ 2044)

6 Adverbia

Adverbia mohou mít ve větě dvě různé funkce. Mohou působit jako příslovečná určení nebo mohou rozvíjet přídavné jméno nebo jiné příslovce. V kontextu s tématem nás budou zajímat pouze ta příslovce, která ve větě fungují jako příslovečná určení.

6.1 Adverbia pojící se s minulým časem prostým

Ve větách s minulým časem prostým se nejvíce používají adverbia specifikující určitou dobu v minulosti. Většina z nich se dá použít se všemi slovesnými časy, právě čas použitý ve větě je specifikuje. Jsou to např. *last Friday, the other day, the day before, in the morning, at four o'clock etc.* Pokud se použijí s předpřítomným časem, věta vyjadřuje nějaký zvyk (opakovaný děj). *We've always watched the TV news at 10 o'clock.* (Leech 2004: 45)

Je zajímavé, že Hais (2003) jakožto obecná učebnice gramatiky uvádí mezi adverbii používanými ve větách v minulém čase prostém i příslovce *just*. Například: „*just (used)*, právě před chvílí“ (Hais 2003: 176)

6.2 Adverbia pojící se s předpřítomným časem

„Finally, the current relevance theory fails to explain the striking fact that the present perfect is never accompanied by a past-time adverbial. For on the face of it the two things (current relevance and past-time adverbiale) are not imcompatible.

There is no logical reason why we should not say, for example , 'War has been declared last night' .“ (ELT Journal 1984: 287)

Podle Leech (2004) se s předpřítomným časem pojí, např. *since* + bližší specifikace – *since I was born, since Monday, up to now*, ve větách, které vyjadřují trvání od určitého okamžiku v minulosti až do přítomnosti nebo nějaký zvyk. (U příslovce *since* je situace trochu složitější, protože pokud uvádí vedlejší větu, bude v dané vedlejší větě minulý čas prostý, kdežto ve větě hlavní minulý předpřítomný čas.) S předpřítomným časem se pojí adverbia, která nejsou definovaná nějakým časovým úsekem. Do této skupiny patří i adverbium *lately*.

Pro srovnání s obecnou gramatikou dobře poslouží Hais (2003), který uvádí *recently* a *lately* jako příslovce používaná s předpřítomným slovesným časem. Oproti tomu, *just* se podle Haisovy učebnice (2003) používá i s minulým časem prostým. *Just* je zmiňováno jako příslovce ukončeného děje. Například: „*I want to call baker's on my way home. – It's not necessary, I've just been there myself.*“ „Cestou domov sa chcem zastaviť v predajni chleba. – Netreba. Práve som tam bol sám.“ (Hais 2003: 183)

Leech (2004), nebo jiní autoři podrobných gramatik, zabývajících se slovesnými časy a příslovečnými určeními, tuto definici adverbia *just* neuvádí.

6.3 Adverbia pojící se s předpřítomným i minulým prostým časem

Podle Leech (2004) se s oběma časy mohou použít neutrální adverbia jako třeba *recently* a *just*. Obě jsou to příslovce blízké minulosti a dají se tak použít s oběma časy. ...*I have just signed a contract with a major new client. x ..., was made just after the death of Queen Elizabeth I Tudor. The bolts have recently been renewed but traditional protection is also necessary. x He sent me a photograph of it recently.* (BNC 19.1.14)

Něco jiného tvrdí učebnice gramatiky pro střední školy „Headway“, která se sice vyhýbá tvrzení, že se adverbia typu *recently* a *just* používají pouze s předpřítomným časem, ale uvádí je, jako příslovce, která se s ním pojí velice často a naopak neuvádí žádnou možnost použití s minulým časem prostým.

Server www.grammar.cz dokonce přímo uvádí tabulku s názvem „Výrazy, které vám pomůžou zjistit, zda jde o minulý, nebo předpřítomný čas“. Přííslovce *just* a *recently* jsou v tomto případě uvedeny jako identifikátory předpřítomného času.

Peprník (1984) uvádí *just*, *recently* a další podobná příslovce, jako určení doby, která sahá až ke chvíli, kdy se mluví.

Adverbia se mohou rozdělovat mimo jiné podle toho, jestli se vztahují k jednorázové situaci nebo k delšímu časovému období a jestli odpovídají na otázku kdy nebo odkdy atd. Přííslovce, typu *just*, *recently*, *lately* a přííslovečné určení *in the past* odpovídají na otázku kdy. Tato příslovce se vztahují k blízké minulosti a *in the past* se vztahuje k blízké i vzdálenější minulosti.

6.3.1 Just

Příslovce *just* má několik významů. Může znamenat např. pouze (*Just a moment please*), přesné vyjádření času (*Just in time* – přesně na čas), když chceme na něco upozornit nebo dát důraz na důležitou skutečnost, kterou chceme vyjádřit (*Your skirt is just beautiful*) a hlavně může ve větě působit jako příslovečné určení času. Vyjadřuje časovou blízkost – že se něco odehrává právě v přítomnosti nebo velmi blízko přítomnosti. Použití s přítomným časem je více než jasné, rozebereme hlavně jeho použití s předpřítomným a minulým časem. Např. „*I would not have bothered you, Chieh Hsia , but an urgent message has just arrived.*“ (GUG 1263)

Při významu příslovce *just* jako „chvíle před jiným dějem“, „nedávno“ atd. je v britské angličtině častější vyjádření s předpřítomným časem. Např. „*Where’s Eric?*“ „*He’s just gone out.*“ nebo *I’ve just had a call from Sarah.*

V americké angličtině je častější použití minulého času prostého. Např. „*Where’s Eric?*“ „*He just went out.*“ nebo *I just had a call from Sarah.*²

Když *just* znamená „před chvílí“, používá se minulý čas prostý v britské i v americké angličtině. Např. *Did you hear a strange noise just now?* (Swan 2002: 298) tady je právě důležité ono spojení s *now = just now*

...- *it was now mid-August, so the sun just dipped below the horizon...* (bncweb.uk 2014 4.) Tato věta v britské angličtině nám sděluje, že minulý čas prostý se s příslovcem *just* používá i u jednorázové situace, kdy „slunce před chvílí zapadlo“ – nedá se říct, že zapadalo.

---

² Existenci dvou odlišných verzí týkající se použití příslovce *just* v britské i americké angličtině krátce popisuje i Murphy R. v učebnici *English Grammar in Use*.

6.3.2 Lately

Free online dictionary uvádí význam slova *lately* jako „v blízké minulosti“.

Slovo vzniklo odvozením z přídavného jména *late* přidáním přípony *-ly* v 15. Století. (etymonline.com 22.2.2014)

Příslovce *lately* vzniklo odvozením od přídavného jména *late*, které se stalo také adverbium. Swan uvádí, že významy obou těchto příslovčí jsou si podobné, ale *lately* je spíše významově stejné jako *recently*. *Late* totiž znamená „pozdě“, kdežto *lately* „v nedávné době“. Pro porovnání Swan uvádí příklad: *I hate arriving late. I haven't been to the theatre much lately*. Používá se nejčastěji s předpřítomným časem, viz výše.

6.3.3 Recently

Adverbium *recently* vzniklo odvozením od přídavného jména *recent* a má podobný význam jako adverbium *lately*.

7 Příslovečné určení typu *in the past*

In the past je předložková fráze (*prepositional phrase*), která má ve větě funkci příslovečného určení času.

In the past má ve větě funkci příslovečného určení, které se týká nejasné minulosti, a to je zřejmě důvod, proč se občasně používá s předpřítomným časem, ale vzhledem k tomu, že *in the past* nám sděluje informaci, že se situace udála

v nedefinovaném bodě v minulosti, můžeme usoudit, že půjde o příslovečné určení pojící se s minulým časem prostým.

8 Výzkum konkurence minulého času prostého a předpřítomného času s následujícími příslovci

8.1 Just

Ve větách s příslovečným určením *just* byl podle očekávání nejčastější předpřítomný čas (49,1%), další často se vyskytující časy byl minulý čas prostý (24,9%) a předminulý čas (20,2%). Průběhové tvary se vyskytovaly jen velmi zřídka. Pouze 5% z analyzovaných vět bylo napsáno v minulém průběhovém čase a pouze necelé 1% v předpřítomném průběhovém. Z toho vyplývá, že adverbium *just* se používá spíše pro jednorázové situace než pro dlouhodobý děj. Nicméně je tohle spojení užitečné např. v případě: „*Oh I was just looking for that.*“ (KCM 486) (= Zrovna jsem to hledal/a), což může odpovídat na otázku, kterou jsem si díky absenci kontextu dovolila pro tento případ zkonstruovat: *Did you find the information for me?*

Nejvíce vět v předpřítomném čase s příslovečným určením *just* bylo v psané formě (66%), z mluvených textů bylo zbývajících 34%.

Vět v předpřítomném čase obsahujících příslovce *just* bylo nalezeno 195, což tvoří téměř polovinu (49%) naopak v minulém čase prostém bylo nalezeno 24,9% vět. Částečně bychom mohli tvrdit, že nám to dokazuje tvrzení základních gramatických učebnic angličtiny – například *Headway* – že se příslovečné určení typu *just* používá zejména s předpřítomným časem. Není to ale jediné, co jsme zjistili. Leech uvádí, že použití předpřítomného času je typičtější pro britskou angličtinu a minulý čas prostý naopak pro americkou angličtinu, co se týká neukončeného děje v minulosti. V našem výzkumu se bohužel nemůžeme zabývat porovnáváním Britské angličtiny s Americkou, protože všechny věty, co jsou

v databázi BNC serveru, pochází z Británie. Nicméně, částečně to můžeme potvrdit, protože 49% těchto britských vět bylo v předpřítomném čase (druhá polovina byla v ostatních časech vyjadřující minulost včetně průběhových tvarů). Zjistila jsem, že v britské angličtině se klade důraz na významový rozsah daného slovesného času. Například věta: „*The officer you just saw was a major.*“ (B20 1962) zdůrazňuje jeden okamžik, který se neopakoval ani neměl dlouhého trvání – právě jsi ho viděl. Což by mohl být důvod, proč je necelých 25% vět v minulém čase prostém.

Věty v předpřítomném čase s příslovečným určením *just* pochází velmi často z fiktivních textů a poezie (téměř 30%) a z textů, které nebyly v BNC rozříděny do kategorií (28,7%). Naopak nejméně bylo textů pocházejících z akademické prózy (6,2%). Co se týká druhu textu, nejpočetnější byla imaginativní próza (31,8%), volnočasová literatura (20%) a nejméně se věty v předpřítomném čase vyskytovaly v textech z oboru přírodní vědy, dále náboženství, aplikované vědy a obchod a finančnictví. Podle mého názoru je to dáno tím, že v těchto oborech není nutné používat minulých časových forem příliš často. Z mluvených projevů bylo nejvíce veřejných (38,5%).

Poměr vět v minulém čase prostém s příslovečným určením *just* psaných a v mluveném projevu je zhruba stejný jako u předpřítomného času. V minulém čase prostém pocházelo nejvíce vět z poezie a fiktivní literatury (47%), což je o něco více než u předpřítomného času. Podle mého názoru je to dáno tím, že ve fiktivní literatuře se hodně používá vypravování, které se často obrací do minulosti a neobejde se tak bez minulých slovesných časů. Co se týká druhu textu, nejpočetnější byla stejně jako u předpřítomného času imaginativní próza (47,7%), 16,9% vět bylo z oboru zpravodajství. Žádné věty v minulém čase prostém se neobjevily v oboru přírodní vědy, velmi málo také v oboru aplikovaných věd, obchodu a finančnictví.

Vět v minulém čase prostém za použití příslovečného určení *just* bylo zjištěno nejvíce v textech o střední míře složitosti (61,5%), jednoduchých textů bylo více než složitých a to samé můžeme říci o předpřítomném čase.

Další ze slovesných časů vyjadřující minulost byl zahrnut předminulý čas, který se logicky s příslovcem *just* v jeho časovém významu neváže. Nicméně v některých větách napsaných nebo vyřčených v předminulém čase se příslovce *just* vyskytuje právě v časovém významu. Znamená to, že tyto věty musí být součástí nějakého příběhu odehrávajícího se v minulosti, kde má předminulý čas narativní význam. Správnost tohoto tvrzení dokazuje příklad: „*Lee had just come back from shopping.*“ (CA3 630) Tato věta se bez kontextu zdá chybná, ale když tuto větu zařadíme do příběhu, stává se správnou.: (630) *Lee had just come back from shopping.* (631) *It was the second weekend after the dinner party.* Na tomto příkladu je snadno rozpoznatelné, že jde o vyprávění odehrávající se v minulosti, protože je zde přítomna časová návaznost a v tomto případě je možné použít „*just*“.

Oproti ostatním kategoriím byla více než polovina zkoumaných vět (54,8%) součástí poezie a fikce, což je logické díky tomu, že se tento slovesný čas používá zejména ve vyprávění. Na základě tohoto tvrzení už víme i proč je velké zastoupení tohoto času v imaginativní próze (58,9%), jakožto v tématu textu. Také to vysvětluje, proč se předminulý čas vyskytuje velmi málo ve složitých textech, které nejspíš budou převážně vědeckého rázu a mnohem více se vyskytuje v textech střední obtížnosti (63%) a v jednoduchých textech (31,5%).

8.2 Recently

„*Recently*“ je podle některých gramatik jedním z adverbii, která se pojí pouze s předpřítomným časem. V našem výzkumu použití s předpřítomným časem tvoří 46% a použití s minulým časem prostým 39,9%. Předminulý čas je zde zastoupen 13%.

Průběhové tvary zabírají pouze polovinu procenta – minulý čas průběhový je zastoupen 0,4% a předpřítomný čas průběhový 0,7% (pokud vezmeme v úvahu všechny slovesné časy zahrnuté do výzkumu). Používají se pro zdůraznění průběhu děje, který se odehrál. Např.: „*I was thinking recently that if anything was a prime candidate for digital remastering, it would be the early Queen albums ...*“ (C9M 204)

Valná většina, přesněji 97,6% vět v předpřítomném čase byla uvedena v psané formě. Je to velmi odlišné od vět s příslovečným určením *just*, kterých bylo v mluveném projevu nalezeno 34%. U 37,5% neznáme kategorii textu, ve kterém byly věty napsány. Neakademická próza a biografie tvoří 27,8%, což je spolu s akademickou prózou (20%) většina. Vět napsaných v předpřítomném čase obsahujících příslovce *recently* bylo nalezeno velmi málo v novinách (6,1%) a ještě méně v poezii a fikci (5%). U vět v předpřítomném čase obsahující příslovečné určení *just* je tomu úplně naopak (poezie a fikce – 29,5%, akademická próza 6,2%.)

Podle druhu textů byly nejčetnější texty z oboru sociálních věd (21%) a volnočasová literatura (17%), nejméně z oboru náboženství a v imaginativní próze, což se výrazně liší od použití předpřítomného času s příslovečným určením *just*, kde byla imaginativní próza nejpočetnější složkou. Podle mého názoru, to není tím, že by se předpřítomný čas v těchto dvou stylově odlišných typech textů vyskytoval málo, ale spíše v poměru k prvním dvěma zmíněným je takových textů velmi málo.

V minulém čase prostém byl zjištěn podobný trend, co se týká způsobu produkce vět. Většina z nich (98%) je psaných, mluvených jsme našli podstatně méně. 44%

vět nebylo zařazeno podle kategorie textu. Neakademická próza a biografie činí 23%, což je velmi podobné číslo, jako u předpřítomného času. Věty, které se vyskytují v novinových textech, dosahují druhého největšího procenta (15%), což je dvakrát více, než u předpřítomného času. Můžeme tedy usoudit, že minulý čas prostý je pro žurnalistické účely vhodnější než složitější předpřítomný čas. Naopak se ve větách s příslovcem *recently* ukázal jako nedostatečný nebo nedostatečně přesný pro akademickou prózu, ze které jsme v této kategorii získali pouze 7% vět.

jednodušší Akademická próza dosahuje pouze 7% s použitím minulého času prostého. Co se týká poezie, výsledek je velmi podobný jako u předpřítomného času. Z jednotlivých druhů textů se příslovce *recently* vyskytuje ve větách v minulém čase prostém zejména ve volnočasové literatuře (23%). Je to o něco více, než u předpřítomného času (o 6%). Podle mě to může být dáno jednodušší formou minulého času prostého oproti předpřítomnému času. V minulém čase prostém je napsáno méně vět s vyšším stupněm složitosti (227 vět) oproti předpřítomnému času (338 vět), více textů napsaných ve středním stupni složitosti (603 vět) oproti předpřítomnému času (598 vět). V jednodušších textech se minulý čas prostý používá jen o něco více (217 vět) než předpřítomný čas (213 vět).

Z průzkumu lze vyvodit, že použití předpřítomného času s příslovcem *recently* je oficiálnější než použití minulého času prostého, který je v tomto případě výhodnější použít ve větách, kde je zapotřebí určité zjednodušení.

Předminulý slovesný čas se ve větách s příslovečným určením *recently* vyskytuje nejvíce v neakademických textech a biografiích. Tato skupina tvoří necelou polovinu vět napsaných v předminulém čase. Překvapující skutečností je, že nejpočetnější skupinou textů napsaných v předminulém čase nebyla fiktivní literatura a poezie, kde je používání předminulého času velmi logické. Podíl vět ve skupině poezie a fiktivní literatury je pouze necelých 30%. Nejpočetnější tematickou skupinou bylo světové zpravodajství, kde se často píše o historii, takže

je předminulý čas užitečný a druhou nejpočetnější skupinou je imaginativní próza, kde se předminulý čas používá více než oba zbývající.

V neakademické próze a biografiích stejně tak, jako v akademické próze se s příslovečným určením *recently* nejvíce používá předpřítomný čas. V novinách je nejčastějším slovesným časem vyjadřující minulost minulý čas prostý. V tematické skupině textů v oboru světové zpravodajství se používají všechny časy vyjadřující minulost téměř stejnou měrou. Ve větách volnočasové literatury se nejčastěji používá minulý čas prostý. Jednoduché texty jsou nejčastěji psané v předpřítomném a minulém čase prostém. Texty s vyšší složitostí se píšou nejčastěji v předpřítomném čase.

Zvláštní kategorií použití příslovce *recently* je slovní spojení *until recently*. Význam tohoto slovního spojení je „do nedávna“. Statistické šetření odhalilo, že minulý čas prostý je nejčastější – tvoří 61%, což je logické, protože striktně odděluje děj od přítomnosti. Předpřítomný čas se vyskytuje méně, ale vzhledem k povaze vyjádření „until recently“ je 32% poměrně vysoké procento.

Vět v minulém čase prostém obsahujících slovní spojení *until recently* je mnohem více psaných než mluvených a to zejména v biografiích a akademické próze, což by poukazovalo na to, že minulý čas prostý je v tomto případě v britské angličtině oficiálnější a ve většině případů i mnohem logičtější, než předpřítomný čas.

8.3 Lately

Ve větách vyjadřujících minulost s použitím příslovečného určení *lately* bylo nejvíce vět zastoupeno v předpřítomném čase (55,8%). Minulý čas prostý byl zastoupen pouze v 9,3% vět, což je oproti předchozím dvěma příslovečným určením velmi málo. Naopak je zajímavé, že poměrně velké množství vět bylo v předminulém čase (18,5%). Oproti adverbium *just* a *recently* se u adverbium *lately* vyskytuje více vět v předpřítomném průběhovém čase (15,2%).

Jako u předchozích je velmi velké procento vět psaných (82,3%), naopak vět z mluvených projevů je velmi malé množství (17,7%).

Co se týká předpřítomného času, velké množství vět bylo součástí poezie a fiktivní literatury (36,7%). Tohle je velmi zajímavý trend oproti příslovečným určením *just* a *recently*. V novinách bylo použito téměř 15% z těchto vět a neakademické próze přes 15%, což se výrazně liší od vět v předpřítomném čase s příslovečným určením *recently*. Z tematických kategorií byla nejpočetnější imaginativní próza – 36,7% - což je stejné procento jako u stylistické kategorie poezie a fiktivní literatury. Volnočasová literatura je zastoupena necelými 14% stejně jako zpravodajství. Nejméně vět bylo součástí textů z oboru přírodních věd, aplikovaných věd a náboženských textů.

V tomto případě bylo nejvíce vět v předpřítomném čase nejčastěji součástí textů střední obtížnosti (60,4%), něco přes 20% jednoduchých textů a složitějších textů jen něco málo přes 16%.

V minulém čase prostém je velké zastoupení vět v textech patřících ke stylistické kategorii poezie a fiktivní literatury podobně, jako je tomu u předpřítomného času. Další hojně zastoupenou kategorií je neakademická próza a biografie (35,4%), které je v předpřítomném čase zastoupena o polovinu méně větami. Minulý čas je ve spojení s příslovečným určením *lately* o hodně méně používán v novinách.

Podle tematického rozdělení textů byly nejvíce zastoupeny texty imaginativní prózy (41,7%) a mezinárodní zpravodajské texty (31,3%), což je o polovinu více než u předpřítomného času. Je to možné díky jednoduššímu tvaru věty v minulém čase prostém. Oproti předpřítomnému času se v minulém čase prostém vyskytuje zanedbatelné množství textů volnočasové literatury. V předpřítomném čase je těchto vět napsáno více.

Podle počtu vět je důležitějším časem předminulý čas než minulý čas prostý. Všechny věty v předminulém čase v tomto případě pochází pouze z psaných textů. V předminulém čase nejvíce vět pochází ze stylistické kategorie fikce a poezie (téměř 65%). Je to velmi logické vzhledem k narativnímu charakteru předpřítomného času. Stejný počet vět byl zjištěn u imaginativní prózy, takže veškerá fiktivní literatura spadá pod téma imaginativní prózy, stejně tak, jako u předpřítomného času. Je velmi zajímavé, že věty v předminulém čase jsou zastoupeny téměř 15% v textech patřících k tématu světové zpravodajství. Žádné věty nebyly zjištěny v oborech aplikovaných věd a přírodních věd.

Věty z imaginativní literatury obsahující příslovečné určení *lately* jsou psané převážně v předpřítomném čase a předminulý je druhý nejpoužívanější. Polovina vět spadající do tematické kategorie světové zpravodajství je napsána většinou v předpřítomném čase a ostatní dva časy jsou zastoupeny téměř stejnými počty a tvoří druhou polovinu.

8.4 In the Past

Vět vyjadřujících minulost obsahujících příslovečné určení *in the past* bylo nejvíce zjištěno v předpřítomném čase, což je velmi neobvyklé. Předpřítomný čas tvoří v této kategorii více než polovinu vět vyjadřující minulost. U předchozích příslovečných určení je to obvyklé, takže i velmi dobře předvídatelné, že i v našem výzkumu bude převažovat předpřítomný čas. *In the past* by se ale podle své povahy vyjadřovat jakkoli dávnou minulost mělo vyskytovat spíše s minulým časem prostým. Nicméně je tomu jinak. Podle mého názoru se pojí častěji s předpřítomným časem díky své vlastnosti vyjadřovat nedefinovanou minulost, tedy může vyjadřovat i událost trvající do časového bodu těsně před přítomností (až do doby vyřčení věty).

Velmi dobře nám pro doložení pravosti tvrzení poslouží následující příklad:

you know, we should have more than just (H5E 571)

We've never had half of that in the past. (H5E 572)

Z těchto příkladů vyplývá, že *in the past* zde ztělesňuje dobu, která trvá od minulosti až do přítomnosti a předpřítomný čas je tam použit správně.

V minulém čase prostém byla napsána nebo vyřčena pouze čtvrtina vět zařazených do výzkumu. V předminulém čase bylo zjištěno pouze něco málo přes 14% vět a průběhové tvary jsou v tomto případě pouze zanedbatelnou složkou.

Jak je v našem výzkumu obvyklé, valná většina vět bylo psaných (téměř 87,2%) a mluvených pouze malé množství (12,8%).

Podle stylistických kategorií jsou věty rozděleny odlišně, než tomu bylo u příslovečných určení *just*, *recently* a *lately*. Nejvíce vět v předpřítomném čase bylo použito v neakademické próze a biografiích (téměř 25%), podobně jako u příslovečného určení *lately* a *recently*, ale u určení *just* to byla spíše velmi malá skupina. Další větší skupinou byla akademická literatura (téměř 20%) a noviny (16%). Oproti ostatním adverbialům, věty s určením *in the past* se velmi málo vyskytovaly v kategorii fiktivní literatury a poezie. V kategoriích podle tématu, byl nalezen největší počet vět v oboru sociální vědy, podobně, jako u příslovečného určení *just*. A stejně tak nejméně početná kategorie byla imaginativní próza. Necelých 20% vět je součástí volnočasové literatury a něco přes 16% světové zpravodajství.

V minulém čase prostém bylo bez výjimky více vět psaných než mluvených. Zjistili jsme, že v mluveném projevu se používá více předpřítomný čas, než minulý prostý. Vět v minulém čase prostém se nejvíce vyskytuje v neakademické literatuře a biografiích (necelých 30%) a v akademické literatuře (téměř 25%). V těchto dvou kategoriích se příslovečné určení *in the past* používá spíše s minulým časem prostým. U ostatních kategorií, například v novinách je tomu naopak, což je zvláštní, protože v žurnalistice je obvykle cílem co největší zjednodušení textu, aby bylo snazší dostat se ke klíčovým informacím. Tematické kategorie byly zastoupeny velmi podobně jako u předpřítomného času. V kategorii fiktivní literatury a poezie se s příslovečným určením *in the past* používá spíše minulý čas prostý než předpřítomný čas. V kategorii sociální vědy bylo zjištěno téměř 26% vět. V této kategorii se používá více přítomný čas prostý než předpřítomný. Další početná kategorie bylo světové zpravodajství, kde se používají oba časy stejnou měrou. Imaginativní próza byla zastoupena velmi malým počtem vět, ale i tak jsme mohli zjistit, že se v tomto stylu používá o něco více minulý čas prostý.

Pokud vezmeme v úvahu formy textu podle složitosti, nejpočetnější skupinou byla podle očekávání střední obtížnost. V minulém čase prostém bylo napsáno více

textů jednoduchých i těch s vyšším stupněm složitosti. V předpřítomném čase bylo více textů ve střední složitosti.

Pro zajímavost zmíním ještě předminulý čas, kde bylo nejvíce textů napsáno jako obvykle v neakademické literatuře a biografiích (přes 30%). Druhou nejpočetnější skupinou je v tomto případě fiktivní literatura a poezie. Předminulý čas se v této kategorii používá nejvíce, zbývající dva časy jen zřídka. Předminulý čas se nejvíce používá ve světovém zpravodajství, což je na první pohled velmi zvláštní. Tento příklad vysvětluje proč tomu tak je: *In the past, Mrs Thatcher had easily fended off challenges from Tory 'wets'*. (A6F 781) Předminulý čas se používá zejména v historických textech, kde je také nezbytný.

Hodně se tento čas používá v imaginativní próze, kde jsou ostatní dva zkoumané slovesné časy ve spojení s příslovečným určením *in the past* téměř v zanedbatelném množství. V ostatních kategoriích se vyskytuje méně, než oba časy, kromě náboženských textů, kde se vyjádření minulosti očekává.

V akademické i neakademické literatuře a v novinách se s příslovečným určením *in the past* používá nejvíce předpřítomný čas. U fiktivní literatury a poezie je nejpoužívanější předminulý čas. Věty obsažené v textech z oboru sociální vědy jsou napsané převážně v předpřítomném čase, stejně tak jako volnočasová literatura a světové zpravodajství. Předpřítomný čas je také nejpoužívanější v oboru obchod a finančnictví. Naopak v imaginativní próze je nejčastější předminulý čas.

9 Doplnující anketa

Na závěr jsem si dovolila udělat menší anketu, ve které jsem se respondentů dotazovala, jestli znají pravidla používání časů vyjadřujících minulost s příslovečnými určeními typu *just*, *recently*, *lately* a *in the past* a jestli je ve škole seznámili s problémem používání, nebo jestli získali pouze velmi zjednodušenou informaci. Dotazovala jsem se 40 maturantů, kteří studovali Českokrumlovské gymnázium, Střední zdravotnickou školu v Českém Krumlově, Biskupské gymnázium v Českých Budějovicích a Střední zdravotnickou školu v Českých Budějovicích. Z každé školy jsem vybrala deset respondentů.

Studenti středních zdravotnických škol uváděli, že se učili pouze základy, aby úspěšně složili maturitní zkoušku z jazyka. Pět respondentů ze zdravotnické školy v Českém Krumlově zodpověděli, že by daná příslovce použili s oběma časy, ale řekli, že si nejsou jistí, že v anglickém jazyce příliš nevynikají. To znamená, že spíše odhadovali a v praxi je použít neumí. Stejnou odpověď jsem získala od 3 respondentů ze zdravotnické školy v Českých Budějovicích. Ostatní z nich zmínili, že se učili o příslovci *just* pouze to, že se váže s předpřítomným časem a že s jiným slovesným časem vyjadřujícím minulost se nemůže používat, stejně tak jako *recently* a *lately*. O příslovečném určení *in the past* 14 respondentů ze zdravotnických škol uvedlo, že se používá určitě s minulým časem prostým, protože se daná věta odehrává v minulosti, a když řekneme, že se něco stalo v minulosti, už není žádný důsledek do přítomnosti. Zbytek respondentů (2 z Českého Krumlova a 4 z Českých Budějovic) zodpovědělo, že si nejsou jistí, protože podle gramatiky, kterou se učili, je *in the past* nedefinovaná čas a proto by se měl použít předpřítomný čas, ale přemýšleli nad použitím minulého času prostého, kvůli tomu, že když řekneme „v minulosti“, myslí se tím jistě vzdálenější minulost.

Na otázku, jestli někde viděli jiné použití s příslovci *just*, *recently* a *lately* než s předpřítomným časem, odpověděli, že ne. Pouze jeden respondent uvedl (ze zdravotnické střední školy v Českém Krumlově), že takovou větu jednou napsal jeho mladší bratr do domácího úkolu a vyučující mu ji neuznal/a.

Respondenti z gymnázia v Českém Krumlově na tom byli velmi podobně, avšak jejich výpovědi lišily podle toho, kdo je učí angličtinu. Sedm z dotazovaných studentů dochází na hodiny vyučující/ho českého původu. Zbývající tři dotazovaní chodí k tomu, v rámci gymnázia, na seminář angličtiny pod vedením rodilého mluvčího z Kanady. Tito tři studenti, zjistili, že příslovce jako *just*, *recently* a *lately* se mohou použít i s jiným slovesným časem než pouze s předpřítomným, ale je lepší nepoužívat je s jinými časy, aby nedošlo ke zmatečným situacím. Na gymnáziu v Českých Budějovicích tomu bylo velmi podobně. Šest respondentů uvedlo, že znají pouze použití s předpřítomným slovesným časem a že použití s minulým časem prostým považují za chybné. Zbývající čtyři respondenti se s touto problematikou již setkali, ale nepoužívají ji, aby měli jistotu, že daný čas použili správně.

Na biskupském gymnáziu v Českých Budějovicích 8 z respondentů odpovědělo, že se s použitím obou časů u daných příslovcí už setkali, ale neumí danou gramatiku používat. S jistotou používají tato adverbia pouze s předpřítomným časem. Dva zbývající studenti neví, že jde tato adverbia kombinovat i s jiným slovesným časem. U příslovečného určení *in the past* 7 respondentů s jistotou tvrdilo, že správné je použití s minulým časem prostým a 3 zbývající uvedli, že si nejsou jisti, vzhledem k charakteru příslovečného určení, které nedefinuje období v minulosti přesně a je tedy možné použít předpřítomný čas.

Pouze 12 z celkového počtu respondentů (40) jsou si jisti, že se setkali s použitím jiného slovesného času než předpřítomného s příslovcí typu *just*, *recently* a *lately*.

10 Závěr

Z výzkumu jsme zjistili, že se daná příslovce používají s oběma časy vyjadřujícími minulost. Příslowce typu *just*, *recently* a *lately* se podle předpokladu používají nejvíce s předpřítomným časem, ale v minulém čase prostém bylo napsán poměrně velký počet vět, která obsahují daná příslovce. Jen u příslovečného určení *in the past* tomu bylo jinak. Příslowčné určení *in the past* se obvykle používá s minulým časem prostým, což vyvrátil výzkum na BNC serveru, protože nejvíce vět s příslovečným určením *in the past* bylo napsáno v předpřítomném čase. Předpoklad, který známe z obecných gramatik angličtiny, byl tedy vyvrácen, nebo alespoň částečně, protože můžeme s jistotou říci, že oba časy jsou možné použít ve větách doplněných o jednotlivá příslovečná určení, pokud nám to dovoluje návaznost textu.

Celkově byl používanější předpřítomný čas, než ostatní slovesné časy zahrnuté do výzkumu. Na základě častějšího použití předpřítomného času v akademické literatuře, můžeme říci, že je použití předpřítomného času s danými příslovečnými určeními oficiálnější než ostatní slovesné časy zahrnuté do výzkumu. V novinách se také používá zejména předpřítomný čas, kromě příslovce *recently*, které se v novinách používá zejména s minulým časem prostým. Obecně se ve vědeckých kategoriích textů, tedy oficiálnějších tematických skupinách, vyskytoval spíše předpřítomný čas, což potvrzuje vztah typu textu s použitým slovesným časem.

11 Summary

The main aim of the bachelor's dissertation is to find out which tenses are really used with the adverbials "just, recently, lately and in the past". The other aim is to discover if there is a connection between the used tense and text type or text domain.

At first I would like to say that I chose this theme not only because of my preferences but also because I would like to contribute to a research of English grammar at the bachelor's degree.

The bachelor's dissertation focuses on the research of sentences quoted on British National Corpus, BNC in short. BNC is database of sentences from various text types from monographs, journals, etc. At first I mention the description of the usage of present perfect tense and past simple tense in sentences with adverbials "just, recently, lately and in the past" which is commented in detailed grammar books. This description is compared with common English textbooks. The main problem is that the common textbooks typically mention only one usage of each adverbial – usually with present perfect. In comparison, the detailed grammar books mention something else – the usage of the adverbials with the other tenses which are included in this bachelor's dissertation.

The practical part includes the numbers of the sentences written or uttered in given tenses with the usage of given adverbials. It is possible to categorize the sentences directly in BNC server which simplifies the work on the research. At first I found out the sentences containing the given adverbials and then I categorised the sentences according to the tenses. At first it was necessary to sort out the inapplicable sentences f.eg. the sentences without a subject. After the classification of the sentences I chose the ones which were uttered or written in tenses expressing past actions – present perfect and past simple. For curiosity, I included the past perfect tense too. It is possible to look on a count of the

sentences classified according to specific text types and text domains. These numbers put together the aim and also the result of the research.

The research is predictable in major usage of present perfect tense but there are also surprising results. One of them is, that the adverbial “in the past” is mainly used with present perfect, not with predicted past simple tense. It means that the first hypothesis is right and the second is wrong. The adverbial “in the past” is used with both tenses – past simple and present perfect but the research shows more sentences in present perfect tense than in past simple tense.

The adverbials “just, recently and lately” are very commonly used in the sentences written in present perfect tense. Past simple is commonly used in newspapers or leisure literature. Past perfect tense is usually used the most in verse and fiction because of its narrative feature. The research shows that present perfect tense is more official than past simple tense in use with adverbials as “just, recently and lately”. The numeral results are registered in the practical part and also in an appendix of the bachelor’s dissertation. The tables cited from BNC and diagrams made from them are the part of the appendix too.

Finally I created a short survey between pupils of secondary schools. I asked them if they know which tense they should use with the adverbials of time. Most of the students answered that they do not know, that f.eg. “just” can be used in a sentence produced in past simple tense. This survey has not any table in appendix because it is done only for curiosity and completeness of information about the usage of past tenses with adverbials of time as “just, recently, lately and in the past”.

The whole research in general shows that the simplification of grammar is important for the younger pupils but then we should learn and teach more difficult grammar. The research shows that we can use the tense which is necessary to use, of course according to the context with other sentences in a whole text.

12 Zdroje:

1. Biber, D., and S. Johansson, G. Leech, S. Conrad, E. Finegan (1999). Longman Grammar of Spoken and Written English. Harlow: Longman.
2. Cunningham S., Moor P., (?), New Cutting Edge, (Upper-intermediate), Longman
3. Dušková, L. (1988) Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny. Praha: Academia., <http://www.mluvniceanglictiny.cz/>
4. ELT Journal,(October 1984), 38/4, 286 – 289
5. Harris M., Mower D., Sykorzyńska A., (2000), Opportunities (Intermediate), Longman
6. Hais K., (2003), Anglická gramatika,
7. Huddleston, R., Pullum, G. K. et al. (2002) The Cambridge Grammar of the English Language. Cambridge: Cambridge University Press.
8. Leech, G. (2004) Meaning and the English Verb (Third edition). London: Longman
9. Quirk, R., et al. (1985) A Comprehensive Grammar of the English Language. London: Longman.
10. Soars J., Soars L., (2008), New Hedway English Course (Intermediate), Oxford University Press
11. Swan, M. (2009) Practical English Usage (Third edition). Oxford: Oxford University Press.

Internetové zdroje:

12. <http://bncweb.lancs.ac.uk/bncwebSignup/user/login.php>

13. www.grammar.cz

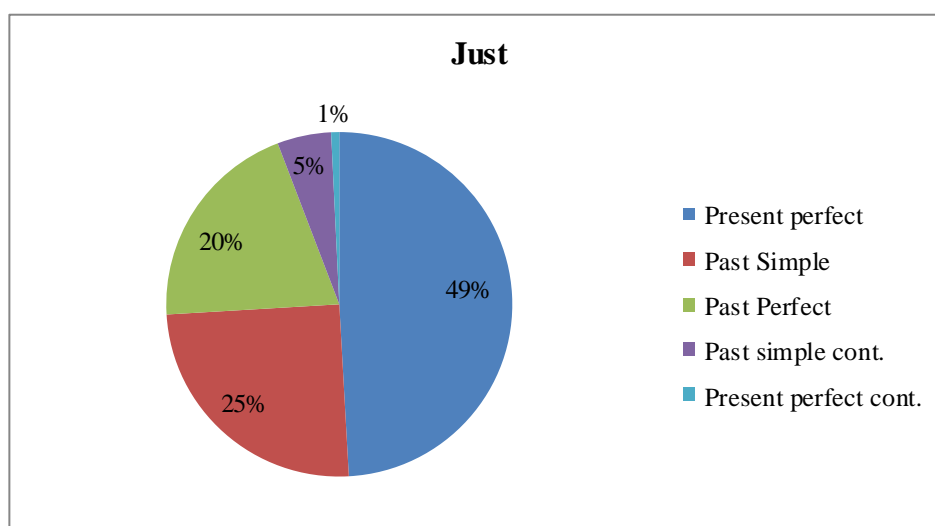
13 Přílohy:

Tabulka č. 1

Just	No. Of Hits	No. Of Hits %
Present perfect	195	49,1
Past Simple	99	24,9
Past Perfect	80	20,2
Past simple cont.	20	5,0
Present perfect cont.	3	0,8
Total	397	100,0
Other	4603	
Total + Other Sum	5000	

BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Graf k tabulce č.1

Tabulka č. 2

Just Present Perfect	No. Of Hits	No. Of Hits %
Written	129	66,2
Spoken	66	33,8
Total	195	100,0

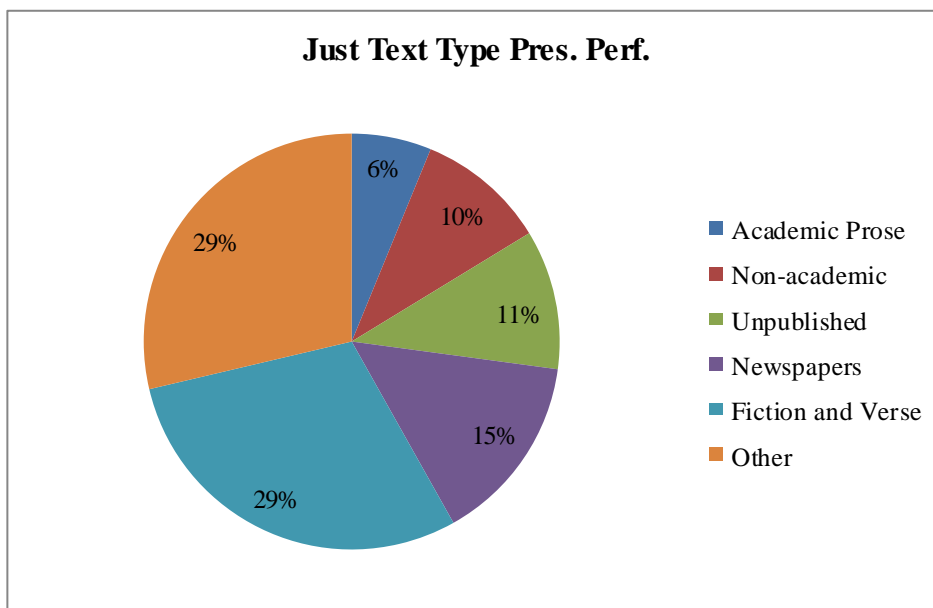
BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Tabulka č. 3

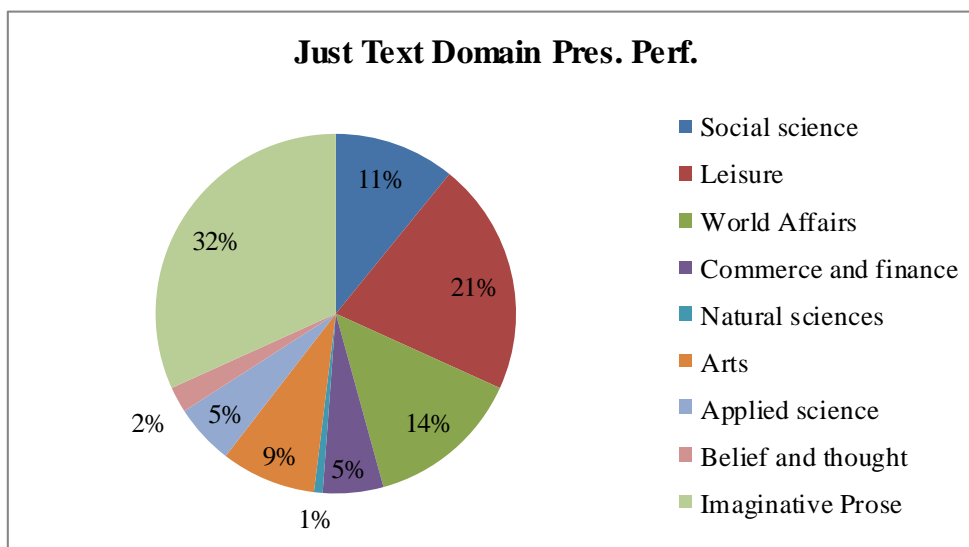
Just Written Present Perfect								
Derived text type	No. Of Hits	No. Of Hits %	Text domain	No. of Hits	No. Of Hits %	Level of difficulty		
Academic Prose	8	6,2	Social science	14	10,9	Low	38	29,5
Non-academic	13	10,1	Leisure	27	20,9	Medium	67	51,9
Unpublished	14	10,9	World Affairs	18	14,0	High	24	18,6
Newspapers	19	14,7	Commerce and finance	7	5,4	Total	129	100,0
Fiction and Verse	38	29,5	Natural sciences	1	0,8			
Other	37	28,7	Arts	11	8,5			
Total	129	100,0	Applied science	7	5,4			
			Belief and thought	3	2,3			
			Imaginative Prose	41	31,8			
			Total	129	100,0			

BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Graf a) k tabulce č. 3

Graf b) k tabulce č. 3

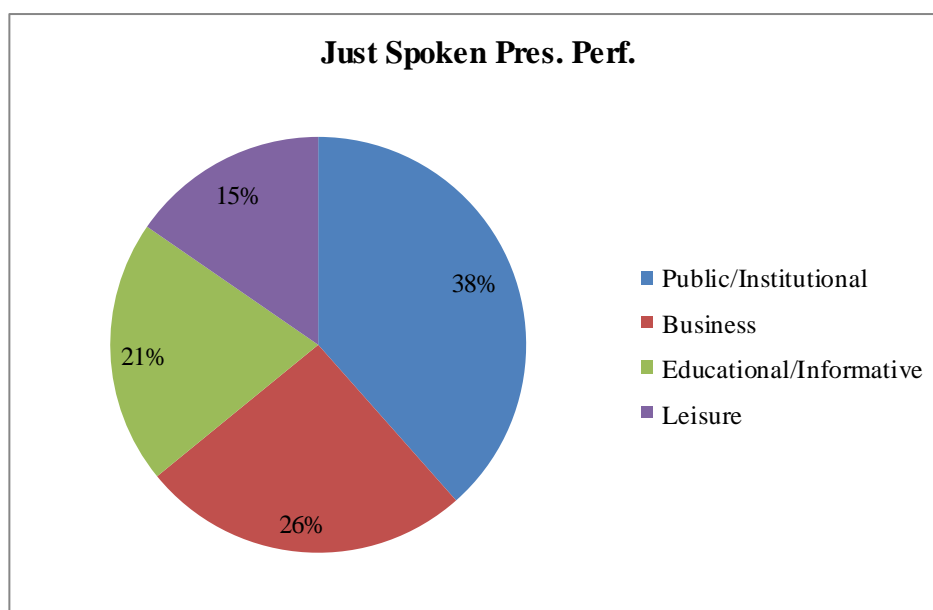

Tabulkač.4

Just Spoken Present Perfect		
Category	No. Of Hits	No. Of Hits %
Public/Institutional	15	38,5
Business	10	25,6
Educational/Informative	8	20,5
Leisure	6	15,4
Total	39	100,0

BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Graf k tabulce č.4

Tabulka č. 5

Just Past Simple	No. Of Hits	No. Of Hits %
Written	65	65,7
Spoken	34	34,3
Total	99	100,0

BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

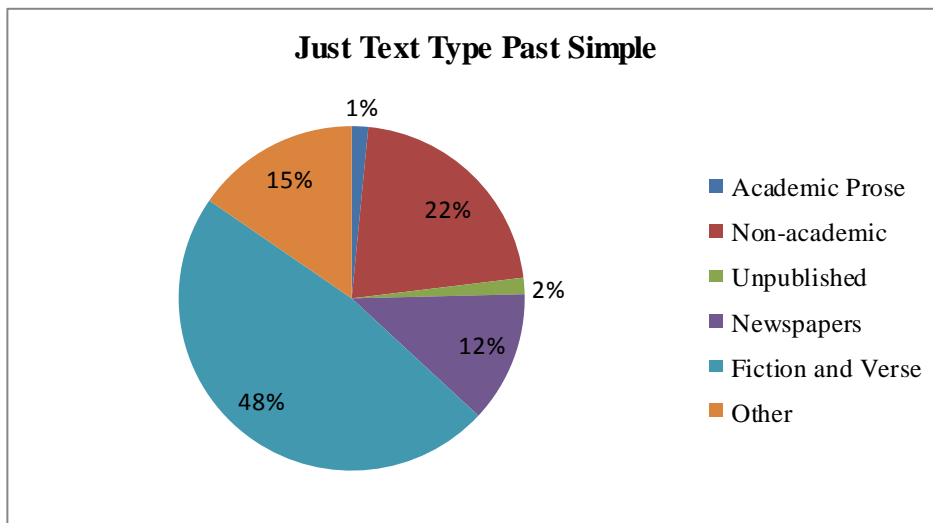
Tabulka č. 6

Just Past Simple Written								
Derived text type	No. Of Hits	No. Of Hits %	Text domain	No. of Hits	No. Of Hits %	Level of difficulty		
Academic Prose	1	1,5	Social science	2	3,1	Low	16	24,6
Non-academic	14	21,5	Leisure	9	13,8	Medium	40	61,5
Unpublished	1	1,5	World Affairs	11	16,9	High	9	13,8
Newspapers	8	12,3	Commerce and finance	1	1,5	Total	65	100,0
Fiction and Verse	31	47,7	Natural sciences	0	0,0			
Other	10	15,4	Arts	7	10,8			
Total	65	100,0	Applied science	1	1,5			
			Belief and thought	3	4,6			
			Imaginative Prose	31	47,7			
			Total	65	100,0			

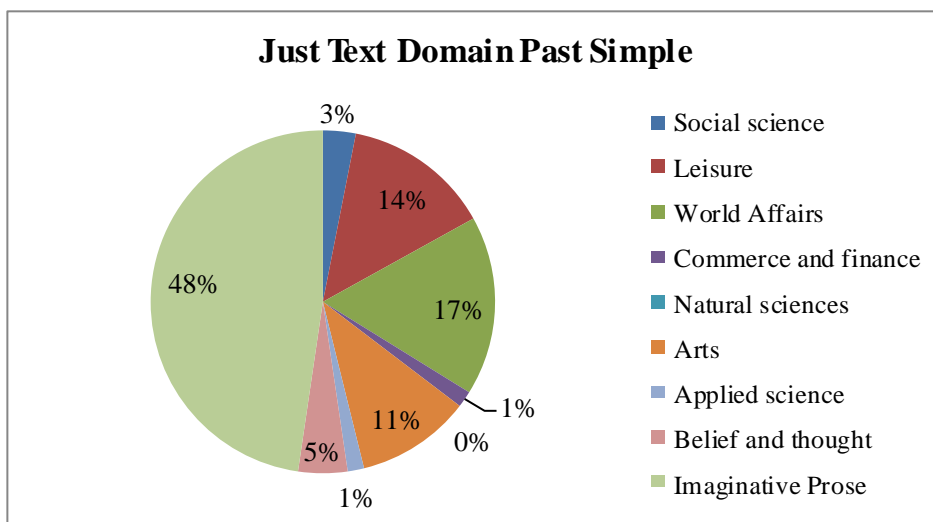
BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Graf a) k tabulce č. 6

Graf b) k tabulce č. 6

Tabulka č.7

Just Past Perfect	No. Of Hits	No. Of Hits %
Written	73	91,25
Spoken	7	8,75
Total	80	100,00

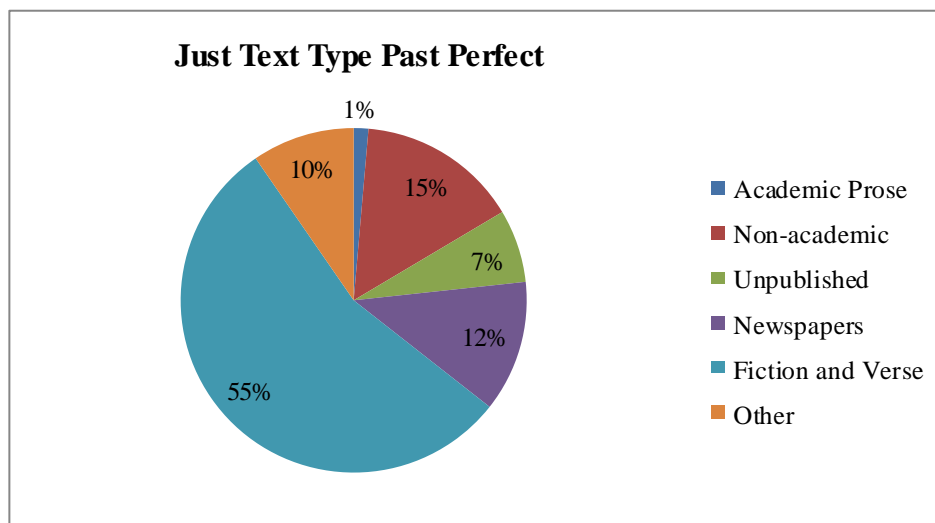
BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Tabulka č.8

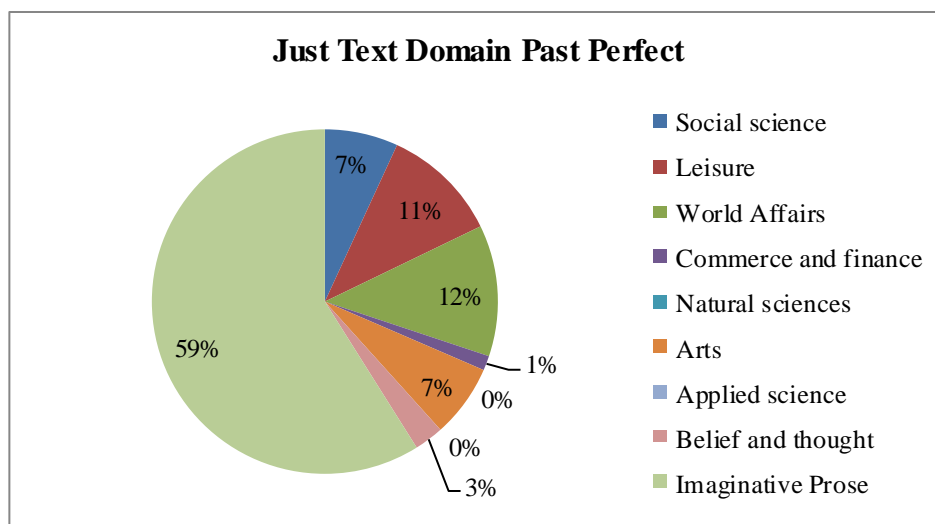
Just Past Perfect Written								
Derived text type	No. Of Hits	No. Of Hits %	Text domain	No.of Hits	No. Of Hits %	Level of difficulty		
Academic Prose	1	1,4	Social science	5	6,8	Low	23	31,5
Non-academic	11	15,1	Leisure	8	11,0	Medium	46	63,0
Unpublished	5	6,8	World Affairs	9	12,3	High	4	5,5
Newspapers	9	12,3	Commerce and finance	1	1,4	Total	73	100,0
Fiction and Verse	40	54,8	Natural sciences	0	0,0			
Other	7	9,6	Arts	5	6,8			
Total	73	100,0	Applied science	0	0,0			
			Belief and thought	2	2,7			
			Imaginative Prose	43	58,9			
			Total	73	100,0			

BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Graf a) k tabulce č. 8

Graf b) k tabulce č. 8

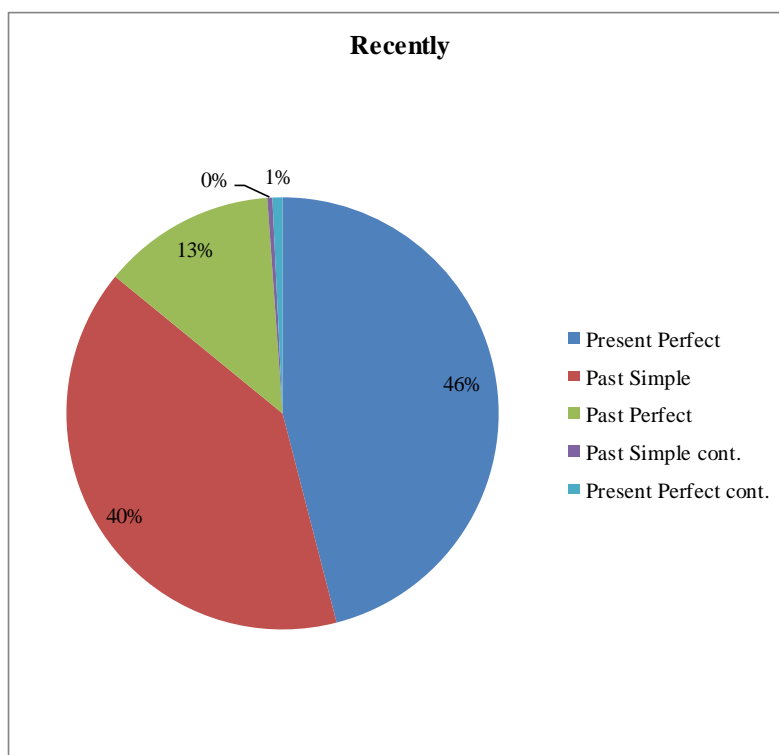

Tabulka č. 9

Recently	No. Of Hits	No. Of Hits %
Present Perfect	1227	46,0
Past Simple	1066	39,9
Past Perfect	346	13,0
Past Simple cont.	10	0,4
Present Perfect cont.	20	0,7
Total	2669	100,0
Other	2331	
Total + Other Sum	5000	

BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Graf k tabulce č.9

Tabulka č. 10

Recently Present Perfect	No. Of Hits	No. Of Hits%
Written	1198	97,6
Spoken	29	2,4
Total	2157	180,1

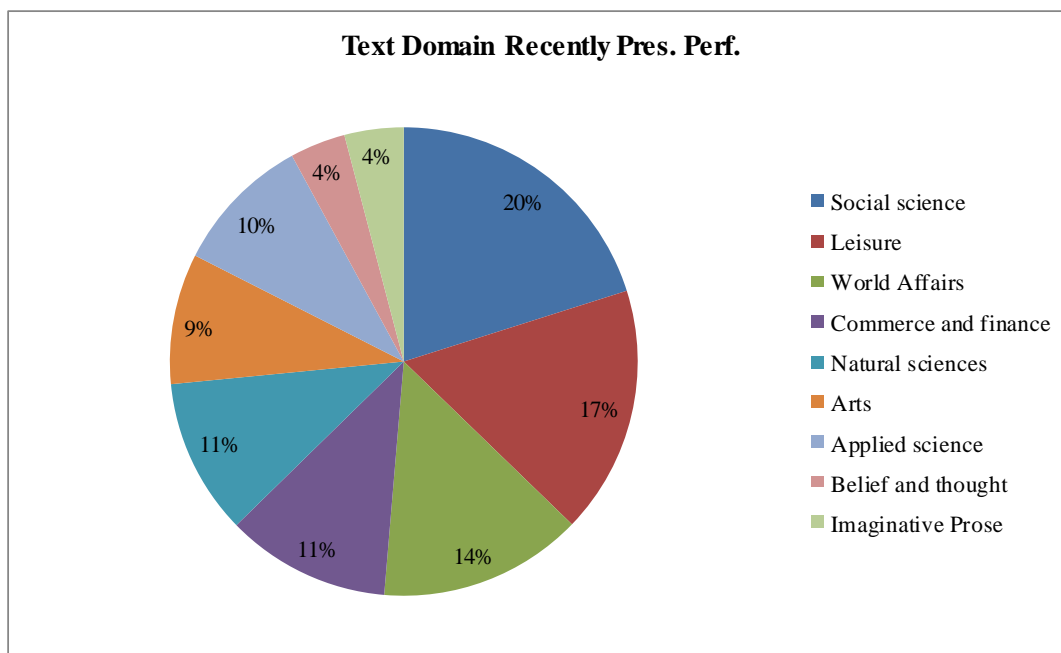
BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Tabulka č. 11

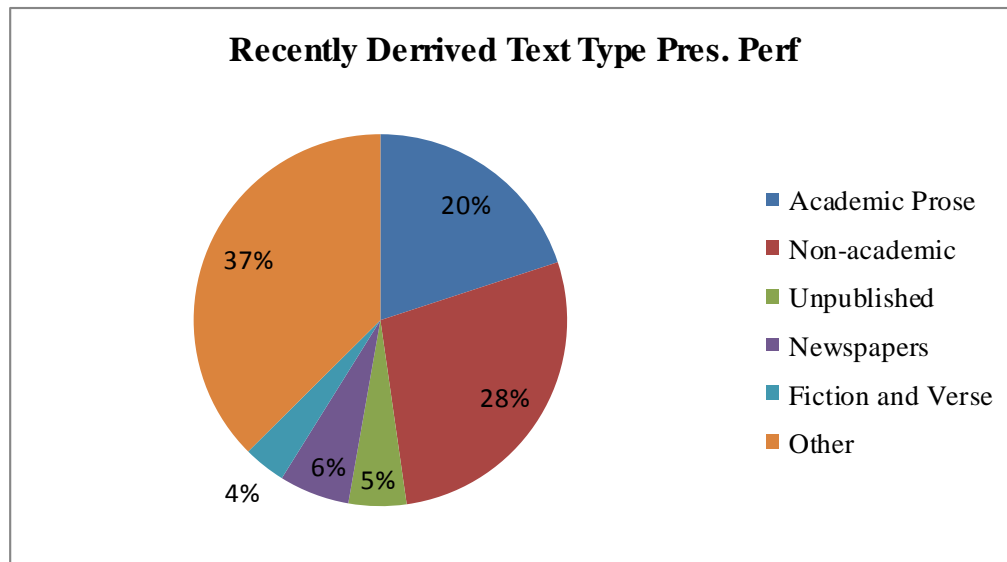
Recently Written Present Perfect								
Derived text type	No. Of Hits	No. Of Hits %	Text domain	No. Of Hits	No. Of Hits%	Level of difficulty		
Academic Prose	239	19,9	Social science	241	20,1	Low	213	17,8
Non-academic	333	27,8	Leisure	205	17,1	Medium	597	49,8
Unpublished	60	5,0	World Affairs	169	14,1	High	388	32,4
Newspapers	73	6,1	Commerce and finance	136	11,4	Total	1198	100,0
Fiction and Verse	44	3,7	Natural sciences	129	10,8			
Other	449	37,5	Arts	108	9,0			
Total	1198	100,0	Applied science	115	9,6			
			Belief and thought	46	3,8			
			Imaginative Prose	49	4,1			
			Total	1198	100,0			

BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Graf a) k tabulce č. 11

Graf b) k tabulce č. 11

Tabulka č. 12

Recently Past Simple	No. Of Hits	No. Of Hits %
Written	1047	98,2
Spoken	19	1,8
Total	1066	100,0

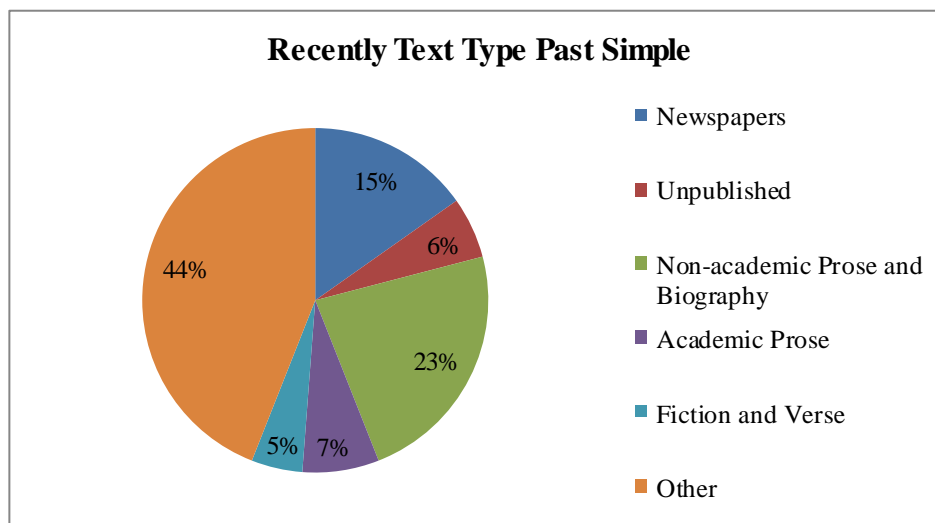
BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Tabulka č. 13

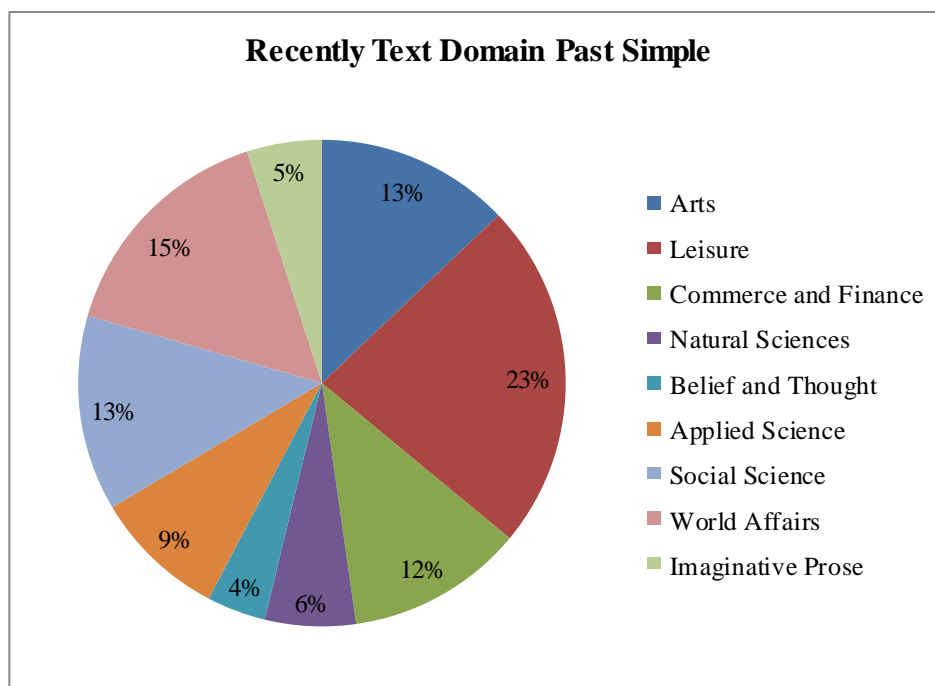
Recently Written Past Simple								
Derived Text	No. of Hits	No. Of Hits %	Text Type	No. Of Hits	No. Of Hits %	Level of Difficulty	No. Of Hits	No. Of Hits %
Newspapers	159	15,2	Arts	135	12,9	Low	217	20,7
Unpublished	60	5,7	Leisure	242	23,1	Medium	603	57,6
Non-academic Prose and Biography	242	23,1	Commerce and Finance	123	11,7	High	227	21,7
Academic Prose	75	7,2	Natural Sciences	63	6,0	Total	1047	100,0
Fiction and Verse	50	4,8	Belief and Thought	41	3,9			
Other	461	44,0	Applied Science	92	8,8			
Total	1047	100,0	Social Science	136	13,0			
			World Affairs	163	15,6			
			Imaginative Prose	52	5,0			
			Total	1047	100,0			

BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Graf a) k tabulce č. 13

Graf b) k tabulce č. 13

Tabulka č. 14

Recently Past Perfect	No. Of Hits	No. Of Hits %
Written	344	99,4
Spoken	2	0,6
Total	346	100,0

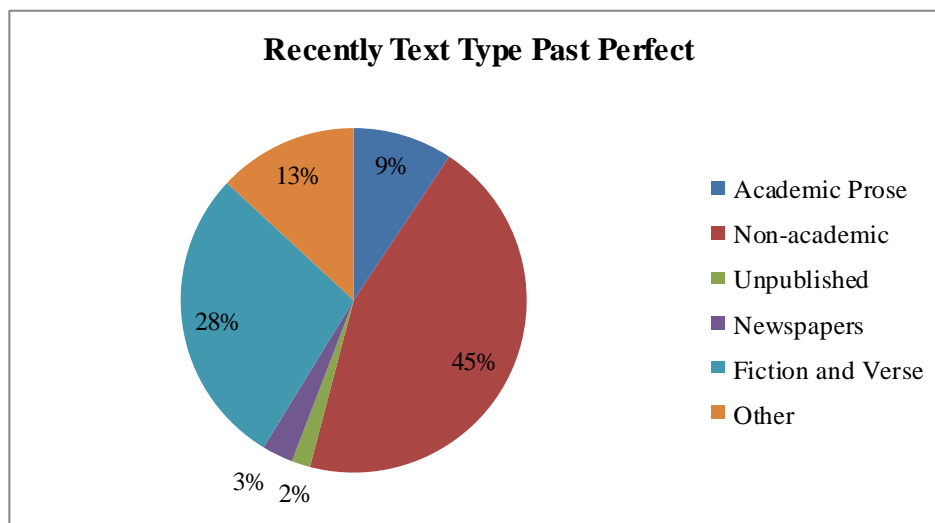
BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Tabulka č. 15

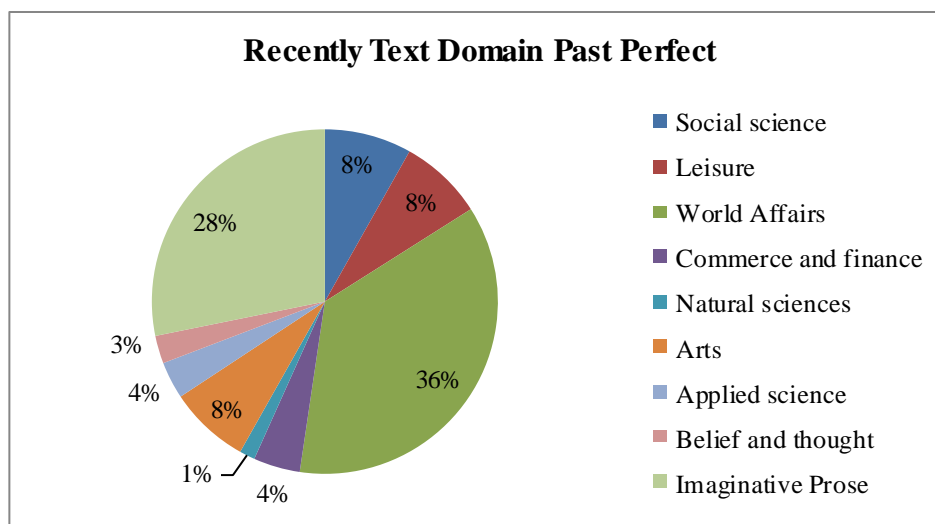
Recently Written Past Perfect								
Derived Text	No. of Hits	No. Of Hits %	Text Domain	No. Of Hits	No. Of Hits %	Level of Difficulty	No. Of Hits	No. Of Hits %
Academic Prose	32	9,3	Social science	28	8,1	Low	76	22,1
Non-academic	154	44,8	Leisure	27	7,8	Medium	196	57,0
Unpublished	6	1,7	World Affairs	125	36,3	High	72	20,9
Newspapers	10	2,9	Commerce and finance	15	4,4	Total	344	100,0
Fiction and Verse	97	28,2	Natural sciences	5	1,5			
Other	45	13,1	Arts	26	7,6			
Total	344	100,0	Applied science	12	3,5			
			Belief and thought	9	2,6			
			Imaginative Prose	97	28,2			
			Total	344	100,0			

BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Graf a) k tabulce č. 15

Graf b) k tabulce č. 15

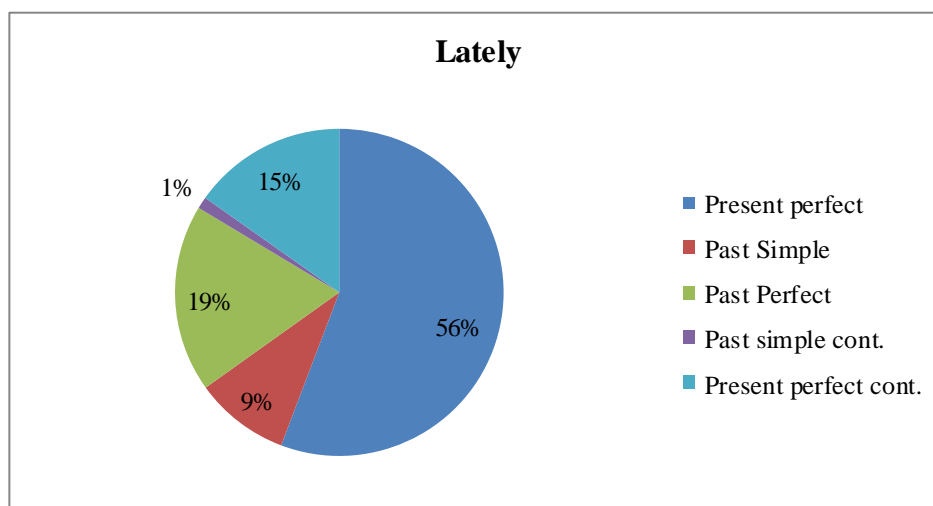

Tabulka č. 16

Lately	No. Of Hits	No. Of Hits %
Present perfect	334	55,8
Past Simple	56	9,3
Past Perfect	111	18,5
Past simple cont.	7	1,2
Present perfect cont.	91	15,2
Total	599	100,0
Other	215	
Total + Other Sum	814	

BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Graf k tabulce č. 16

Tabulka č. 17

Lately Present Perfect	No. Of Hits	No. Of Hits %
Written	275	82,3
Spoken	59	17,7
Total	334	100,0

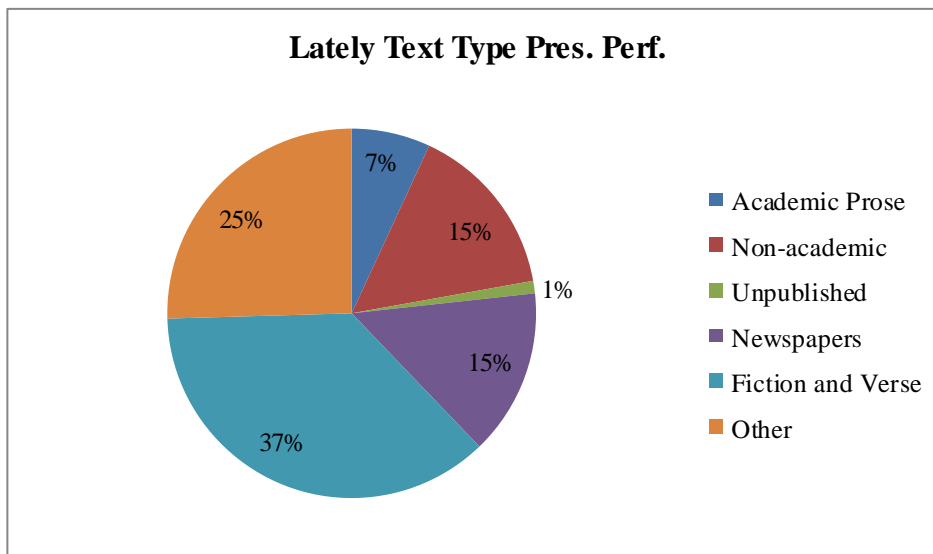
BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Tabulka č. 18

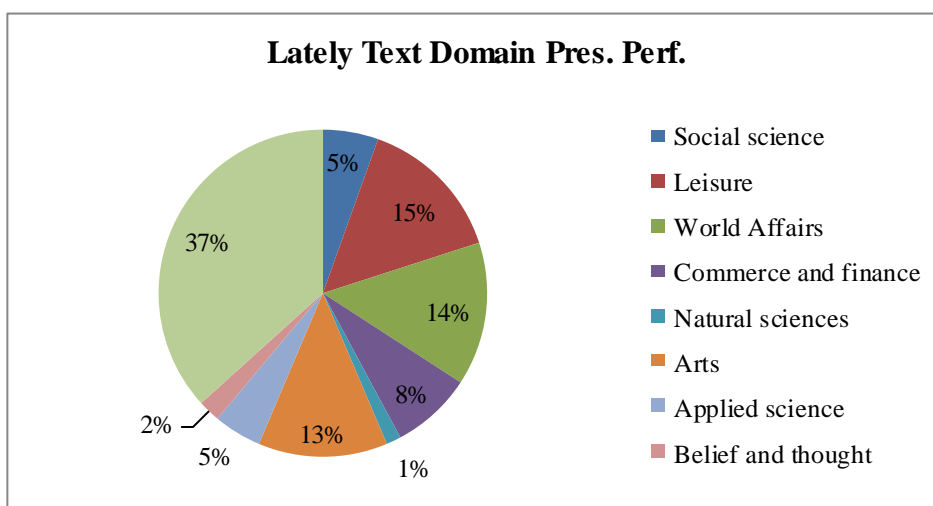
Lately Written Present Perfect								
Derived text type	No. Of Hits	No. Of Hits %	Text domain	No. of Hits	No. Of Hits %	Level of difficulty		
Academic Prose	19	6,9	Social science	15	5,5	Low	64	23,3
Non-academic	42	15,3	Leisure	40	14,5	Medium	166	60,4
Unpublished	3	1,1	World Affairs	39	14,2	High	45	16,4
Newspapers	40	14,5	Commerce and finance	22	8,0	Total	275	100,0
Fiction and Verse	101	36,7	Natural sciences	4	1,5			
Other	70	25,5	Arts	35	12,7			
Total	275	100,0	Applied science	13	4,7			
			Belief and thought	6	2,2			
			Imaginative Prose	101	36,7			
			Total	275	100,0			

BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Graf a) k tabulce č. 18

Graf b) k tabulce č. 18

Tabulka č. 19

Lately Past Simple	No. Of Hits	No. Of Hits %
Written	48	85,7
Spoken	8	14,3
Total	56	100,0

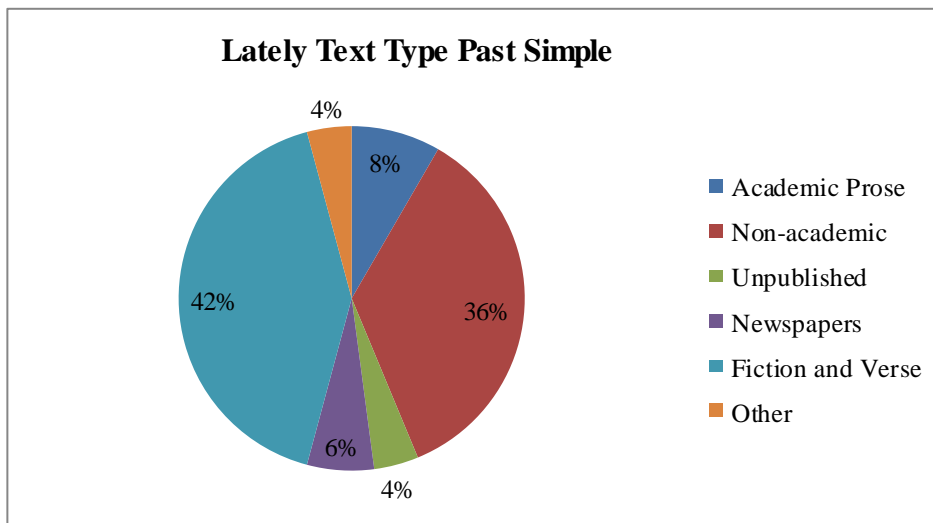
BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Tabulka č. 20

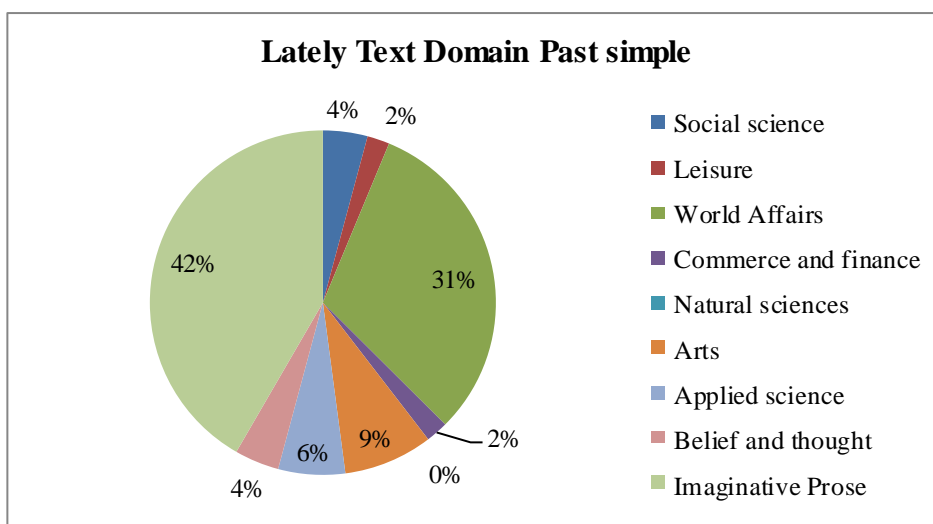
Lately Written Past Simple								
Derived text type	No. Of Hits	No. Of Hits %	Text domain	No. of Hits	No. Of Hits %	Level of difficulty		
Academic Prose	4	8,3	Social science	2	4,2	Low	8	16,7
Non-academic	17	35,4	Leisure	1	2,1	Medium	33	68,8
Unpublished	2	4,2	World Affairs	15	31,3	High	7	14,6
Newspapers	3	6,3	Commerce and finance	1	2,1	Total	48	100,0
Fiction and Verse	20	41,7	Natural sciences	0	0,0			
Other	2	4,2	Arts	4	8,3			
Total	48	100,0	Applied science	3	6,3			
			Belief and thought	2	4,2			
			Imaginative Prose	20	41,7			
			Total	48	100,0			

BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Graf a) k tabulce č. 20

Graf b) k tabulce č. 20

Tabulka č. 21

Lately Past Perfect	No. Of Hits	No. Of Hits %
Written	111	100
Spoken	0	0
Total	111	100

BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

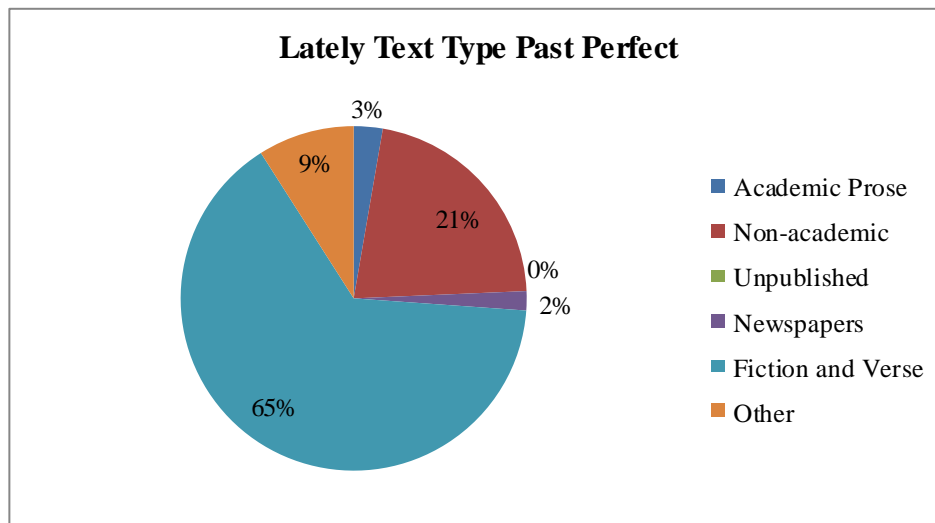
Tabulka č. 22

Lately Written Past Perfect								
Derived text type	No. Of Hits	No. Of Hits %	Text domain	No. of Hits	No. Of Hits %	Level of difficulty		
Academic Prose	3	2,7	Social science	1	0,9	Low	21	18,9189
Non-academic	24	21,6	Leisure	6	5,4	Medium	63	56,7568
Unpublished	0	0,0	World Affairs	16	14,4	High	27	24,3243
Newspapers	2	1,8	Commerce and finance	3	2,7	Total	111	100
Fiction and Verse	72	64,9	Natural sciences	0	0,0			
Other	10	9,0	Arts	7	6,3			
Total	111	100,0	Applied science	0	0,0			
			Belief and thought	6	5,4			
			Imaginative Prose	72	64,9			
			Total	111	100,0			

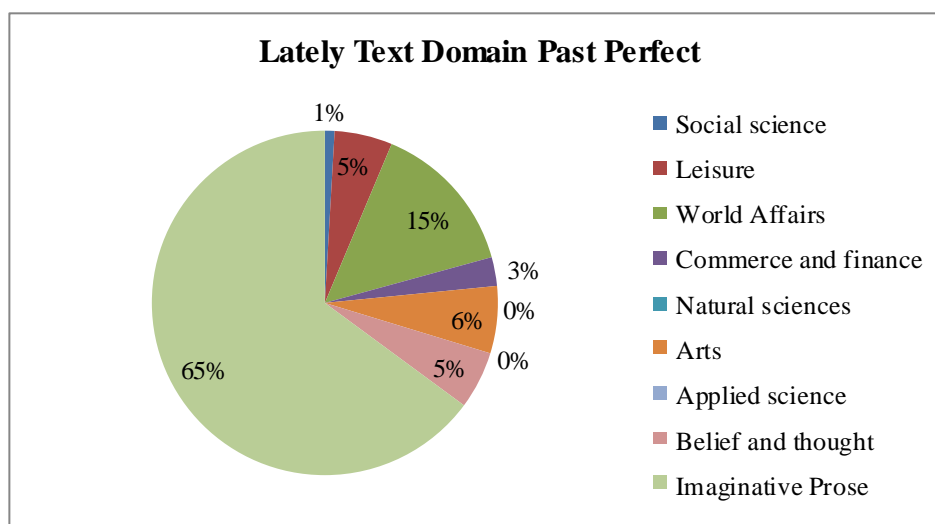
BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Graf a) k tabulce č. 22

Graf b) k tabulce č. 22

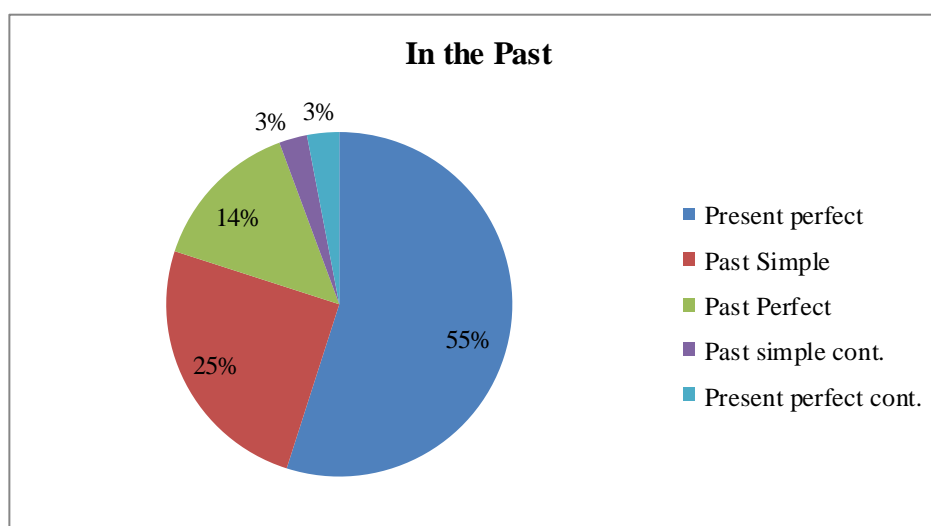

Tabulka č. 23

In the Past	No. Of Hits	No. Of Hits %
Present perfect	1630	54,9
Past Simple	744	25,1
Past Perfect	427	14,4
Past simple cont.	78	2,6
Present perfect cont.	89	3,0
Total	2968	100,0
Other	2032	
Total + Other Sum	5000	

BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Graf k tabulce č. 23

Tabulka č. 24

In the Past Present Perfect	No. Of Hits	No. Of Hits %
Written	1421	87,2
Spoken	209	12,8
Total	1630	100,0

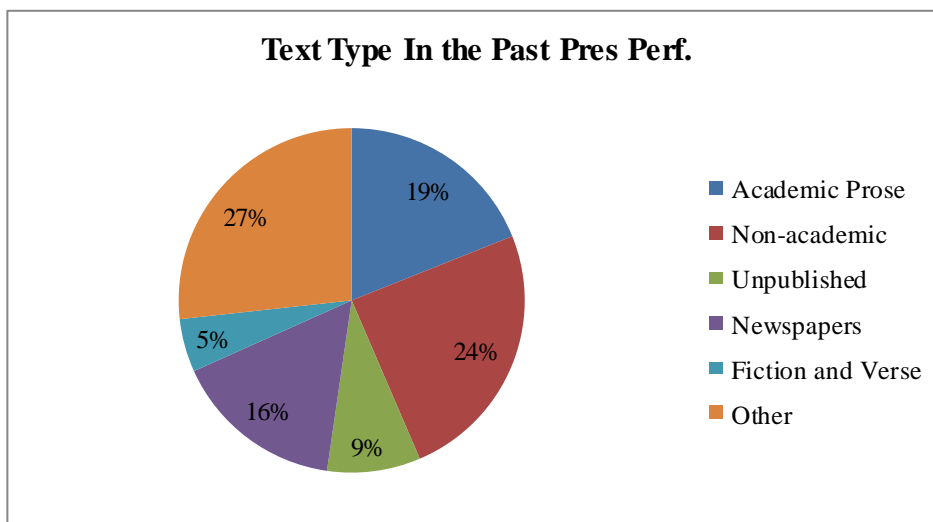
BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Tabulka č. 25

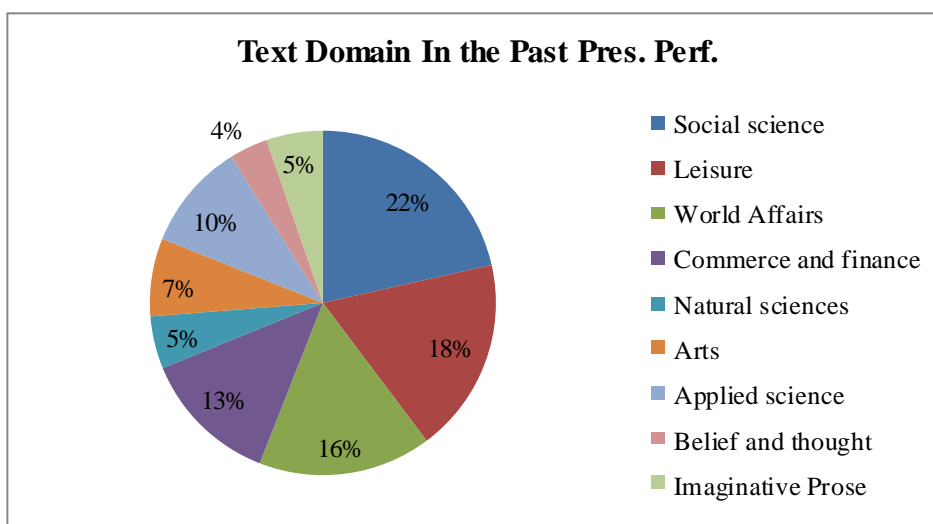
In the Past Written Present Perfect								
Derived text type	No. Of Hits	No. Of Hits %	Text domain	No. of Hits	No. Of Hits %	Level of difficulty		
Academic Prose	269	18,9	Social science	305	21,5	Low	222	15,6
Non-academic	350	24,6	Leisure	260	18,3	Medium	793	55,8
Unpublished	124	8,7	World Affairs	230	16,2	High	406	28,6
Newspapers	227	16,0	Commerce and finance	183	12,9	Total	1421	100,0
Fiction and Verse	71	5,0	Natural sciences	70	4,9			
Other	380	26,7	Arts	104	7,3			
Total	1421	100,0	Applied science	143	10,1			
			Belief and thought	51	3,6			
			Imaginative Prose	75	5,3			
			Total	1421	100,0			

BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Graf a) k tabulce č. 25

Graf b) k tabulce č. 25

Tabulka č. 26

In the Past Past Simple	No. Of Hits	No. Of Hits %
Written	679	91,3
Spoken	65	8,7
Total	744	100,0

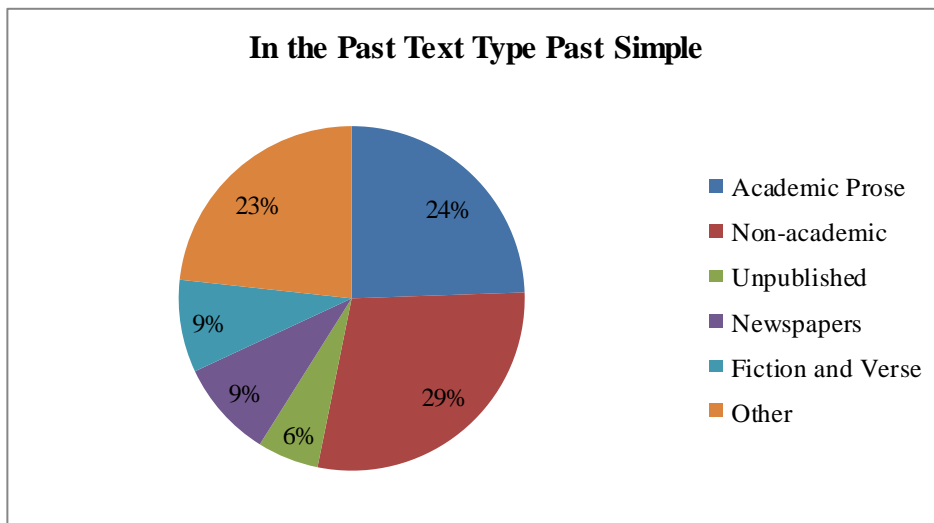
BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Tabulka č. 27

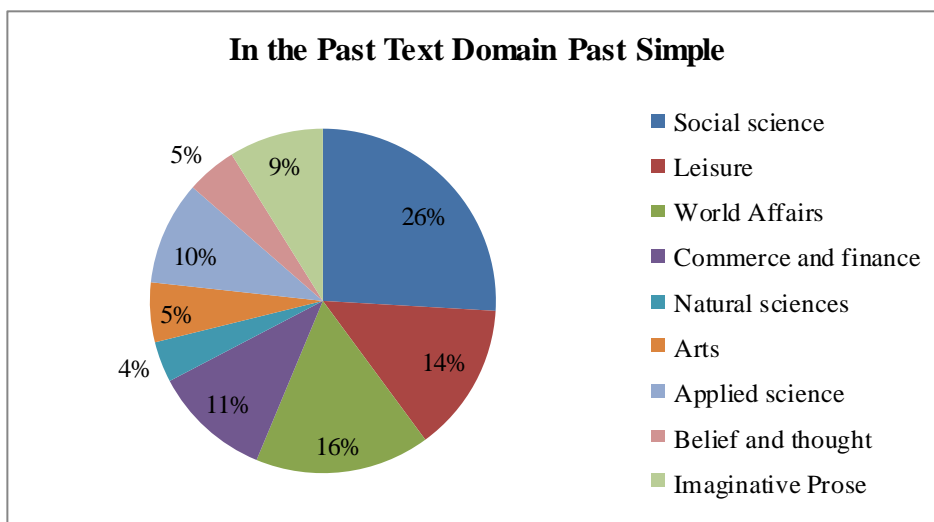
In the Past Written Past Simple								
Derived text type	No. Of Hits	No. Of Hits %	Text domain	No. of Hits	No. Of Hits %	Level of difficulty		
Academic Prose	166	24,4	Social science	176	25,9	Low	126	18,6
Non-academic	195	28,7	Leisure	95	14,0	Medium	335	49,3
Unpublished	39	5,7	World Affairs	111	16,3	High	218	32,1
Newspapers	62	9,1	Commerce and finance	75	11,0	Total	679	100,0
Fiction and Verse	59	8,7	Natural sciences	26	3,8			
Other	158	23,3	Arts	38	5,6			
Total	679	100,0	Applied science	66	9,7			
			Belief and thought	32	4,7			
			Imaginative Prose	60	8,8			
			Total	679	100,0			

BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Graf a) k tabulce č. 27

Graf b) k tabulce č. 27

Tabulka č. 28

In the Past Past Perfect	No. Of Hits	No. Of Hits %
Written	401	93,9
Spoken	26	6,1
Total	427	100,0

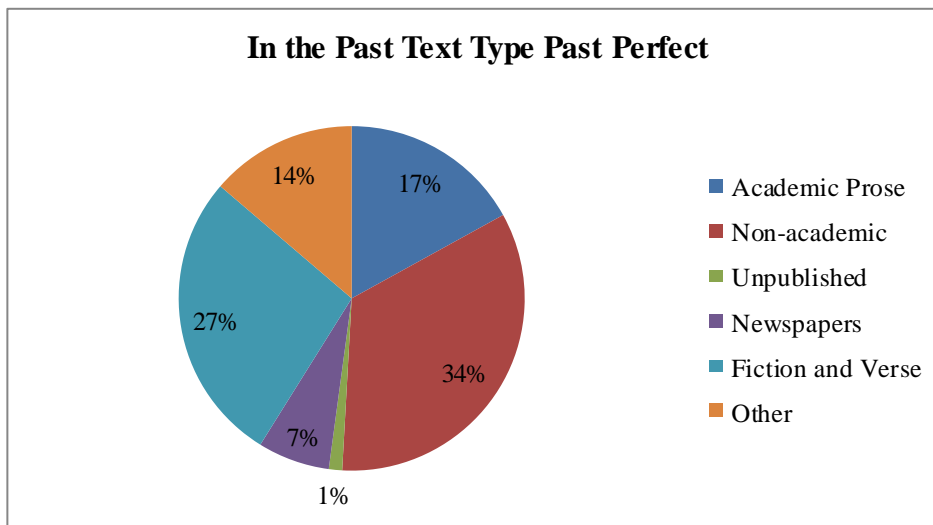
BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Tabulka č. 29

In the Past Written Past Perfect								
Derived text type	No. Of Hits	No. Of Hits %	Text domain	No. of Hits	No. Of Hits %	Level of difficulty		
Academic Prose	68	17,0	Social science	55	13,7	Low	86	21,4
Non-academic	136	33,9	Leisure	21	5,2	Medium	203	50,6
Unpublished	5	1,2	World Affairs	116	28,9	High	112	27,9
Newspapers	27	6,7	Commerce and finance	24	6,0	Total	401	100,0
Fiction and Verse	110	27,4	Natural sciences	7	1,7			
Other	55	13,7	Arts	23	5,7			
Total	401	100,0	Applied science	25	6,2			
			Belief and thought	19	4,7			
			Imaginative Prose	111	27,7			
			Total	401	100,0			

BNC web [online]. 2014 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://bncweb.lancs.ac.uk/>

Graf a) k tabulce č. 29

Graf b) k tabulce č. 29

